

Brüssel, 17. juuni 2024
(OR. en)

11312/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0085(COD)

ENV 672
CLIMA 252
CONSOM 228
MI 629
IND 324
COMPET 685
CODEC 1570

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10940/24
Komisjoni dok nr:	7777/23 - COM(2023) 166 final
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise kohta (roheväidete direktiiv) – Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas roheväidete direktiivi käsitleva üldise lähenemisviisi tekst, mille nõukogu kiitis heaks oma 4032. istungil 17. juunil 2024 (keskkond).

Muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga, mis tulenevad nõukogus toimunud aruteludest, on esitatud **paksus kirjas** ja väljajäetud tekst on esitatud nurksulgudes [...].

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

**sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste põhjendamise ja edastamise kohta
(roheväidete direktiiv)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

¹ ELT C..., ..., lk

ning arvestades järgmist:

- (1) Väidetest selle kohta, et ollakse roheline ja kestlik, on saanud konkurentsivõimet määrav tegur, arvestades, et keskkonnasäästlike toodete kasv on tavapäraste toodete omast suurem. Kui siseturul pakutavad ja ostetavad kaubad ja teenused ei ole nii keskkonnasõbralikud, nagu väidetakse, eksitab see tarbijaid, pärsib rohepööret ning takistab negatiivse keskkonnamõju vähendamist. Roheliste turgude potentsiaali ei ole täielikult ära kasutatud. Liikmesriikide **õiguse** [...] või eraalgatustega kehtestatud erisugused nõuded, millega reguleeritakse keskkonnaväiteid, tekitavad ettevõtetele koormust piiriülesel kauplemisel, sest nad peavad igas liikmesriigis täitma eri nõudeid. See mõjutab nende suutlikkust siseturul tegutseda ja sellest kasu saada. Samal ajal on turuosalistel raskusi usaldusväärsete keskkonnaväidete kindlakstegemisega ja optimaalsete ostuotsuste langetamisega siseturul. Kuna eri märgiste ja arvutusmeetodite hulk turul kasvab kiiresti, on tarbijatel, ettevõtjatel, investoritel ja sidusrühmadel raske otsustada, kas väited on usaldusväärsed.
- (2) Kui keskkonnaväited ei ole usaldusväärsed, võrreldavad ega kontrollitavad, ei saa tarbijad ja muud turuosalised oma ostuotsustega paremat keskkonnatoimet täiel määral tunnustada. Ning kui puudub usaldusväärne, võrreldav ja kontrollitav teave, jääb puudu stiimulitest keskkonnatoime optimeerimiseks, millega tavaliselt kaasneks ka suurem tõhusus ja kulude kokkuhoid tarneahela ettevõtete jaoks. Neid tagajärgi süvendab ühise võrdlusraamistiku puudumine kogu siseturul ja sellest tulenev ebaselgus.
- (3) Keskkonnaväidetes sisalduva keskkonnateabe kasutajatele, st tarbijatele, ettevõtjatele, investoritele, haldusasutustele ja vabaihendustele, tähendab usaldusväärsuse, võrreldavuse ja kontrollitavuse puudumine vähest usaldust keskkonnateabe vastu ning raskusi erisuguste ja vastuoluliste sõnumite tõlgendamisel. Sellest saavad kahju tarbijad ja muud turuosalised, sest nad võivad eksitavale teabele tuginedes valida mingi toote või äritehingu muude alternatiivide asemel.

- (4) Seepärast on vaja keskkonnaväidete reguleerimist rohkem ühtlustada. Selline ühtlustamine tugevdab turgu kestlikumate toodete ja kauplejate jaoks, sest nii hoitakse ära turu killustumine erisuguste riigisiseste lähenemisviiside tõttu. Samuti luuakse sellega võrdlusalus, mis võib hoogustada üleilmset üleminekut õiglasele, kliimaneutraalsele ja ressursitõhusale ringmajandusele².
- (5) Sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamist käsitlevad üksikasjalikud liidu normid, mida kohaldatakse ettevõtete suhtes, kes tegelevad liidu turul teabe edastamisega ettevõtjalt tarbijale, toetavad liidus rohepööret ehk üleminekut ringluspõhisele, kliimaneutraalsele ja puhtale majandusele, võimaldades tarbijatel teha teadlikke ostuotsuseid, ning aitavad luua selliseid sõnaselgeid **keskkonnaväiteid ja selliseid keskkonnamärgiseid esitavatele** turuosalistele võrdsed tingimused.

² Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Uus ringmajanduse tegevuskava. Puhtama ja konkurentsivõimelisema Euroopa nimel“ (COM(2020) 98 final).

- (6) Keskkonnaväiteid käsitlev õigusraamistik on üks komisjoni välja pakutud meetmeid, millega rakendatakse Euroopa rohelist kokkulepet,³ milles on tunnistatud, et usaldusväärne, võrreldav ja kontrollitav teave on oluline tegur, mis võimaldab ostjatel teha kestlikumaid otsuseid ja vähendab nn rohepesu ohtu, ning milles on võetud kohustused suurendada regulatiivseid ja mitteregulatiivseid jõupingutusi, et võidelda alusetute keskkonnaväidete probleemiga. Koos muude kohaldatavate liidu õigusraamistikega, sealhulgas [...] **Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/825**,⁴ millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/29/EÜ,⁵ mida käesolev [...] **direktiiv** peaks täiendama, kehtestatakse nendega keskkonnaväidete, sealhulgas keskkonnamärgiste jaoks selge kord.
- (7) Käesolev direktiiv on osa hulgast omavahel seotud algatustest, mille eesmärk on luua tugev ja sidus tootepoliitika raamistik, mis aitab muuta keskkonna seisukohast kestlikud tooted ja ärimudelid erandi asemel normiks, ning kujundada ümber tarbimisharjumused selliselt, et jäätmeid üldse ei tekiks. Kestlike toodete ökodisaininõuete määrase⁶ kaudu täiendatakse direktiivi muu hulgas sekkumistega, mis hõlmavad ringmajandust toetavat tootedisaini, uute ärimodelite edendamist ning miinimumnõuete kehtestamist, et vältida keskkonnakahjulike toodete laskmist ELi turule.

³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019) 640 final).

⁴ [...] **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. veebruari 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/825, millega muudetakse direktiive 2005/29/EÜ ja 2011/83/EL seoses tarbijate võimestamisega rohepöördel, tagades neile parema kaitse ebaausate tavade eest ja parema teabe esitamise (COM(2022) 143 final) (ELT L 2024/825, 6.3.2024).**

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ (COM(2022) 142 final).

- (8) Tuleks tunnustada individuaalsete majandussektorite erivajadusi ning seetõttu tuleks käesolevat direktiivi kohaldada selliste vabatahtlike sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgisesüsteemide **ja vastavate keskkonnamärgiste** suhtes, mida põhjendamise, edastamise või kontrollimise osas ühegi muu liidu õigusaktiga ei reguleerita. Seepärast ei tuleks käesolevat direktiivi kohaldada selliste sõnaselgete keskkonnaväidete, **keskkonnamärgiste ega keskkonnamärgisesüsteemide** suhtes, mille jaoks on liidu õigusaktides sätestatud erinormid, milles käsitletakse muu hulgas metoodilisi raamistikke või hindamisnorme või arvestusnorme, mis on seotud toodete või kauplejate keskkonnamõju, -aspektide või -toime (**edaspidi „keskkonnaomadused“**) mõõtmise ja arvutamisega, või tarbijatele kohustusliku ja mittekohustusliku teabe andmist toodete ja kauplejate keskkonnatoime kohta või kestlikkusteabe andmist, mis hõlmab sõnumeid või kujutisi, mis võivad liidu õigusnormide kohaselt olla kohustuslikud või vabatahtlikud.

(9) Euroopa rohelise kokkuleppe, strateegia „Talustaldrikule“ ja elurikkuse strateegia kontekstis ning kooskõlas eesmärgiga viia 2030. aastaks 25 % ELi põllumajandusmaast mahepõllunduse alla ja suurendada oluliselt mahevesiviljeluse osakaalu ning vastavalt mahetootmise arendamise tegevuskavale (COM(2021) 141) tuleb mahepõllumajandust ja -tootmist edasi arendada. Mis puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/848,⁷ ei tuleks käesolevat direktiivi kohaldada mahepõllumajanduslikena sertifitseeritud tooteid käsitlevate keskkonnaväidete suhtes, mida on põhjendatud kõnealuse määruse alusel ning mis on seotud näiteks pestitsiidide, väetiste ja mikroobivastaste ainete kasutamisega või näiteks mahepõllumajanduse positiivse mõjuga elurikkusele, mullale või veele⁸.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

- (10) Lisaks ei kohaldata käesolevat direktiivi kestlikkusteabe suhtes, mis hõlmab sõnumeid või kujutisi, mis võivad olla kas kohustuslikud või vabatahtlikud vastavalt liidu või riigi eeskirjadele finantsteenuste kohta, näiteks eeskirjad, mis on seotud panganduse, krediidi, kindlustuse ja edasikindlustuse, tööandja- ja personaalsete pensionide, väärtpaberite, investeerimisfondide, investeerimisühingute, maksete, portfelli valitsemise ja investeerimishooldamisega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁹ I lisas loetletud teenustega, samuti arveldus- ja kliiringuteenuste ning nõustamis-, vahendus- ja muude finantsabiteenustega, kaasa arvatud selliste teenustega seotud standardite või sertifitseerimissüsteemidega.
- (11) Samuti ei tuleks käesolevat direktiivi kohaldada keskkonnateabe suhtes, mille on esitanud ettevõtjad, kes kohaldavad kohustuslikus korras või vabatahtlikult Euroopa kestlikkusaruandluse standardeid kooskõlas direktiiviga 2013/34/EL,¹⁰ ning kestlikkusteabe suhtes, mille on vabatahtlikult esitanud kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikes 1, 2 või 3 määratletud ettevõtjad, kui see teave esitatakse kooskõlas direktiivi 2013/34/EL artiklis 29b või 29c osutatud standarditega või muude rahvusvaheliste, Euroopa või riigisiseste kestlikkusaruandluse standardite või suunistega.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste [...] usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

- (12) Käesoleva direktiivi norme ei tuleks kohaldada pakkumiste suhtes, mis võimaldavad kaupu osta või teenuseid saada tingimusel, et täidetakse müüja või teenuseosutaja kindlaksmääratud keskkonnakriteeriumid, ega pakkumiste suhtes, mille korral saavad tarbijad selliste kriteeriumide täitmisel soodsamad lepingutingimused või hinnad, näiteks nn roheliste laenude, ökomaja kindlustuse ega finantsteenustest toodete suhtes, millega kaasnevad keskkonnameetmete või käitumise eest sarnased eelised.
- (13) Kui tulevaste liidu õigusaktidega, näiteks väljakuulutatud algatusega „Count Emissions EU“, komisjoni tulevase ettepanekuga liidu kestliku toidusüsteemi õigusraamistiku kohta, kestlike toodete ökodisaini määrusega¹¹ või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1007/2011,¹² kehtestatakse normid **sõnaselgete** keskkonnaväidete, keskkonnamärgiste või [...] **keskkonnamärgisesüsteemide** või teatavate toodete või konkreetsetes sektorites tegutsevate kauplejate keskkonnaomaduste [...] hindamise või neist teavitamise kohta, tuleks asjaomaste sõnaselgete keskkonnaväidete ja **keskkonnamärgiste** [...] suhtes kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud normide asemel kõnealuseid norme.
- [...]

¹¹ COM(2022) 142 final.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1007/2011 tekstiilkiudude nimetuste ja tekstiiltoodete kiukoostise märgistamise ja tähistamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 73/44/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 96/73/EÜ ja 2008/121/EÜ (ELT L 272, 18.10.2011, lk 1).

(14) [...] **Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2024/825**, milles käsitletakse tarbijate võimestamist rohepöördel ja millega muudetakse direktiivi 2005/29/EÜ, sisaldab mitut erinõuet keskkonnaväidete kohta ning sellega keelatakse üldised keskkonnaväited, mis ei põhine väite seisukohast olulisel tunnustatud suurepärasel keskkonnatoimel. Sellised üldised keskkonnaväited on näiteks „ökosõbralik“, [...] „keskkonnasäästlik“, „loodussõbralik“, „ökoloogiline“ ja „keskkonnanõuetele vastav“. Käesolev direktiiv peaks täiendama nimetatud [...] **direktiivis** sätestatud nõudeid, käsitledes sõnaselgete keskkonnaväidetega, **mis kujutavad endast kirjalikult või suuliselt esitatud keskkonnaväiteid, ning keskkonnamärgisesüsteemidega ja vastavate keskkonnamärgistega** seotud konkreetseid aspekte ja nõudeid seoses nende põhjendamise, edastamise ja kontrollimisega. Käesoleva direktiivi nõudeid tuleks **lisaks direktiivis 2005/29/EÜ sätestatud [...] nõuetele** kohaldada sõnaselgete keskkonnaväidete, **keskkonnamärgisesüsteemide ja vastavate keskkonnamärgiste** konkreetsete aspektide suhtes ja vastuolude korral on need nõuded kõnealuste aspektide puhul ülimuslikud direktiivi 2005/29/EÜ nõuete suhtes, nagu on ette nähtud sama direktiivi artikli 3 lõikega 4. **Seega kohaldatakse direktiivi 2005/29/EÜ sätteid [...] väiteid esitavate kauplejate suhtes** niivõrd, kui need sätted ei ole vastuolus **käesolevas direktiivis sätestatud nõuetega**. Sellest tulenevalt peaks siiski olema võimalik pidada kaubandustava ebaausaks direktiivi 2005/29/EÜ sätete, sealhulgas kõnealuse direktiivi artiklite 5–9 [...] alusel, isegi kui see konkreetne tava vastab käesoleva direktiivi nõuetele. [...] Siiski ei tohiks kontrollija hinnang vastavussertifikaadil ega kaupleja hinnang tehnilises eridokumentatsioonis piirata direktiivi 2005/29/EÜ täitmist tagavate riiklike asutuste või kohtute hinnangut asjaomaste keskkonnaväidete kohta.

(14a) Sõnaselged keskkonnaväited hõlmavad nii üldiseid keskkonnaväiteid kui ka konkreetseid keskkonnaväiteid. Sõnaselge keskkonnaväide vastandub kaudsele keskkonnaväitele. Kaudne keskkonnaväide on nt värv või kujutis ning seetõttu ei ole seda esitatud kirjalikult ega suuliselt. Kaudseid keskkonnaväiteid reguleeritakse direktiiviga 2005/29/EÜ. [...] Konkreetsed keskkonnaväited on sõnaselged keskkonnaväited, mille puhul väide on selgelt ja silmatorkavalt esitatud samal andmekandjal. Käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid, näiteks põhjendamis- ja edastamisnõudeid, [...] kohaldatakse üldiste keskkonnaväidete suhtes, mis põhinevad väite seisukohast olulisel tunnustatud suurepärasel keskkonnatoimel.

- (15) Selleks et tagada, et tarbijatele antaks usaldusväärset, võrreldavat ja kontrollitavat teavet, mis võimaldab neil teha keskkonna seisukohast kestlikumaid otsuseid, ja et vähendada rohepesu ohtu, on vaja kehtestada sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste põhjendamise nõuded. [...] Sõnaselged keskkonnaväited peaksid olema põhjendatud kaupleja poolt, kes need on loonud. Sõnaselge keskkonnaväite loomine peaks tähendama sõnaselge keskkonnaväite esmakordset esitamist ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavas liikmesriigi tarbija suunas ning ka selle järgnevat uuestiesitamist ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavas sama kaupleja poolt. Kaupleja, kes sõnaselge keskkonnaväite ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavas esmakordselt esitas, on ka selle väite looja, esitades seda uuesti ja seeläbi korrates seda väidet hilisemas etapis, näiteks sellise toote müümisel, mille pakendile on kõnealune väide tarbijate jaoks märgitud, või edastades väidet, näiteks oma veebisaidil või tarbijatele suunatud reklaamis. Üldiselt [...] on väidet loovaks kauplejaks tootja, kuna tootjad määravad kindlaks toodete omadused ja esitlusviisi äriliste teadaannete kontekstis, kus lõppsaaaja on tarbija või võib olla tarbija. Siiski võib väidet loovaks kauplejaks olla ka kaupleja, kes esitab sõnaselge keskkonnaväite toote kohta, mida ta ei tootnud, näiteks korrates väidet, mis esitati üksnes ettevõtjate vahelises ärisuhtes tarbijatele suunatud tehingus, esitades selle väite ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavas seega esmakordselt. [...] Sõnaselgete keskkonnaväidete loomise suhtes kohaldatavad nõuded [...] ei puuduta kauplejaid, kes üksnes esitavad täpselt uuesti sõnaselgeid keskkonnaväiteid, mis on tarbijatele juba edastatud, kuna selline olukord esineb üldiselt [...] müüjate, [...] jaemüüjate või muude turustajate puhul ning kõnealused kauplejad tavaliselt ei mõjuta enda müüdavate toodete omadusi ega pakendit ega tavaliselt loo uusi keskkonnaväiteid. Lisaks tooteid, sealhulgas teenuseid, käsitlevatele sõnaselgetele keskkonnaväidetele võivad kauplejad, sealhulgas teenuseosutajad, luua sõnaselgeid keskkonnaväiteid ka iseenda või oma tegevuse kohta. Põhjendav teave peab olema sõnaselge keskkonnaväite loonud kauplejal. Kui aga kooskõlas direktiiviga 2005/29/EÜ on kohtud või haldusasutused kindlaks teinud eksitavate tavade kasutamise, võib parandusmeetmete võtmist nõuda ka asjaomast toodet müüvatelt jaemüüjatelt. Samuti võidakse nõuda, et nad esitaksid tarbijatele müügikohas täiendavat teavet. Keskkonnamärgiseid peaks põhjendama aga keskkonnamärgisesüsteemi omanik.

(15a) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ei kuulu ettevõtjatevahelised kaubandustavad ning seetõttu ei reguleerita käesoleva direktiiviga täitemeetmete tagajärgi jaemüüjate ja tootjate kui ettevõtjate vaheliste lepinguliste suhete kontekstis. Neid ettevõtjatevahelisi suhteid reguleeritakse osaliselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2006/114/EÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta. Lisaks võivad liikmesriigid oma õiguse raames ettevõtjatevahelistele kaubandustavadele ebaausate kaubandustavade direktiiviga ette nähtud kaitset laiendada. [...].

(15b) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liidu õigusnorme rahvusvahelise eraõiguse kohta, milleks on näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“).

- (16) **Põhjendus peaks põhinema üldtunnustatud teaduslikel tõenditel, mis põhinevad usaldusväärsel meetoditel, lähenemisviisidel või uuringutel, näiteks sellistel, mis i) on välja töötatud kooskõlas parimate tavadega läbipaistvuse, sidusrühmadega konsulteerimise ning teadusringkondade, tööstuse ja kodanikuühiskonna kaasamise osas, või ii) on kvalifitseeritud ekspertide poolt sõltumatult eelretsenseeritud ja avaldatud rahvusvaheliselt tunnustatud teaduskirjanduses. Lisaks tuleks sellisel põhjendamisel arvesse võtta rahvusvaheliselt tunnustatud teaduslikke lähenemisviise, näiteks asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, et teha kindlaks ja mõõta toodete või kauplete keskkonnaomadusi, [...] ning selle tulemuseks peaks olema usaldusväärne, läbipaistev, võrreldav ja kontrollitav teave tarbijale. Sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste põhjendamiseks tehtava hindamise käigus [...] ei tohiks jätta välja ühtegi asjakohast keskkonnaaspekti ega -mõju ning tuleb kaaluda toote või kauplete kogu tegevuse olelusingi, põhjendades sõnaselgelt seda, kui ei ole vaja hinnata kogu olelusingi sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgise laadi alusel. Väidetav kasu ei tohiks põhjustada negatiivse mõju põhjendamatut ülekandumist toote või kauplete olelusingi muudesse etappidesse ega muu negatiivse keskkonnamõju tekkimist või suurenemist.**

(17) Hindamine, mille alusel põhjendatakse sõnaselget keskkonnaväidet **või keskkonnamärgist**, peaks võimaldama teha kindlaks toote või kaupleja keskkonnamõjud ja -aspektid, mis üheskoos mõjutavad oluliselt toote või kaupleja üldist keskkonnatoimet (edaspidi „asjakohased keskkonnamõjud“ ja „asjakohased keskkonnaaspektid“). Keskkonnamõjude ja -aspektide asjakohasusele võivad viidata olelusingi arvesse võtvad hindamised, sealhulgas uuringud, mis põhinevad keskkonnajalajälje määramise meetoditel, tingimusel et need on tootekategooria puhul asjakohaste mõjude osas täielikud ja neis ei jäeta välja ühtki tähtsat keskkonnamõju. Näiteks keskkonnajalajälje määramise meetodite kasutamist käsitleva komisjoni soovitusel¹³ kohaselt peaksid kõige asjakohasemad kindlaks tehtud mõjukategooriad kokku andma vähemalt 80 % ühestainsast koondhindest. **Seetõttu on soovitatav kasutada keskkonnaväidete põhjendamiseks neid keskkonnajalajälje määramise meetodeid, eeskätt siis, kui kehtestatud on tootekategooria keskkonnajalajälje määramise normid või organisatsiooni keskkonnajalajälje sektoripõhised normid [näiteks rõivaste ja jalatsite puhul].** Need näitajad keskkonnamõju või -aspektide asjakohasuse kohta võivad tuleneda ka mitmesuguste I tüüpi ökomärgiste, näiteks ELi ökomärgise puhul seatud kriteeriumidest või liidu keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumidest, taksonoomiamäärusega¹⁴ kehtestatud nõuetest, tootepõhistest normidest, mis on võetud vastu kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega .../..., millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisaininõuete sätestamise raamistik,¹⁵ või muudest asjakohastest liidu õigusnormidest.

¹³ Komisjoni 15. detsembri 2021. aasta soovitus (EL) 2021/2279 toodete ja organisatsioonide olelusingi keskkonnatoime mõõtmisel ja teatavakstegemisel kasutatavate keskkonnajalajälje määramise meetodite kasutamise kohta (ELT L 471, 30.12.2021, lk 1).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

¹⁵ ...

- (18) Kooskõlas direktiiviga 2005/29/EÜ, mida on muudetud **direktiiviga 2024/825 [...]**, milles käsitletakse tarbijate võimestamist rohepöördel, ei tohiks kaupleja esitada konkreetssesse tootekategooriasse kuuluvate toodete suhtes õigusaktidega kehtestatud nõudeid kaupleja eripakkumisena ega reklaamida tarbijatele kasu, **mis ei ole asjakohane, kuid võib panna tarbija uskuma, et eelised võrreldes teiste võrdväärsete toodetega on suuremad, kui need tegelikult on, näiteks reklaamides keskkonnaomadusi, mis on asjaomase tooterühma või sektori puhul levinud tavaks, [...] ehk keskkonnaomadusi, mida sama sektori kauplejad tavapäraselt või laialdaselt kasutavad [...]. Keskkonnaväidete esitamine toodete ja organisatsioonide kohta, mille näitajad on levinud tavast paremad, on tähtis, et kindlaks teha tooted ja organisatsioonid, mille keskkonnasõbralikkuse näitajad on tegelikkuses keskmisest paremad.**

- (19) Tarbijaid eksitaks, kui sõnaselges keskkonnaväites **või keskkonnamärgisel** osutatakse keskkonnamõju või -aspektidega seotud kasule, kuid jäetaks välja, et sellise kasu saavutamine tähendab järeleandmist tegemist muude keskkonnamõjude või -aspektide küsimuses. Seetõttu peaks sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamiseks kasutatav teave tagama, et korraga saab kindlaks teha nii asjakohaste keskkonnamõjude seosed, keskkonnaaspektide ja -mõjude seosed kui ka võimalikud järeleandmise kohad. Sõnaselgete keskkonnaväidete **või keskkonnamärgiste** põhjendamiseks kasutatavas hinnangus tuleks kindlaks teha, kas keskkonnamõjude või -aspektide parandamisega kaasneb midagi, mis halvendab oluliselt näitajaid seoses muude keskkonnamõjude või -aspektidega, näiteks kas veetarbimise vähendamisega suureneb märkimisväärselt kasvuhoonetegaaside heide, või seoses sama keskkonnamõjuga muus toote olelusringi etapis, näiteks kas süsinikuheide vähendamisega tootmisetapis suureneb märkimisväärselt süsinikuheide kasutusetapis. Näiteks võib väide intensiivsete põllumajandustavade seotud tõhusa ressursikasutuse positiivse mõju kohta eksitada tarbijaid, kui pidada silmas järeleandmist tegemist seoses mõjuga elurikkusele **või** ökosüsteemidele [...]. Samuti võib **sõnaselge** keskkonnaväide **või keskkonnamärgis** selle kohta, et tekstiil sisaldab ringlussevõetud PET-pudelitest saadud plastpolümeeri, eksitada tarbijaid selle aspekti keskkonnakasu osas, kui niisuguse ringlussevõetud polümeeri kasutamine konkureerib toiduga kokkupuutuva materjali puhul rakendatava suletud ahelaga ringlussevõtusüsteemiga, mida peetakse ringluse seisukohast kasulikumaks.

(20) Selleks et keskkonnaväidet saaks pidada usaldusväärseks, peaks see võimalikult täpselt kajastama konkreetse toote või kaupleja keskkonnatoimet. Seega peab sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks kasutatav teave sisaldama esmaseid ettevõttepõhiseid andmeid asjakohaste aspektide kohta, mis oluliselt mõjutavad väites osutatud toote või kaupleja keskkonnatoimet. Tuleb leida õige tasakaal keskkonnaväidete põhjendamiseks asjakohase ja usaldusväärse teabe tagamise ning esmase teabe kogumiseks vajalike jõupingutuste vahel. Esmase teabe kasutamise nõude kaalumisel tuleks arvestada seda, milline on [...] väite **loonud** kaupleja mõju vastavale protsessile ja esmase teabe kättesaadavus. Kui [...] väite **loonud** kaupleja ei vii protsessi läbi ja esmane teave ei ole kättesaadav, peaks olema võimalik kasutada täpset teisest teavet isegi protsesside puhul, mis mõjutavad oluliselt toote või kaupleja keskkonnatoimet. See on eriti oluline selleks, et mitte seada VKEsid ebasoodsasse olukorda ja hoida esmaste andmete hankimiseks vajalikud jõupingutused proportsionaalsel tasemel. Lisaks on asjakohased keskkonnaaspektid igat liiki keskkonnaväidete puhul erinevad. Näiteks peaks ringlussevõetud või bioressursipõhise materjali sisaldust käsitlevate väidete puhul olema toote koostis hõlmatud esmaste andmetega. Kui tegemist on väidetega selle kohta, et ollakse olulusringi teatavas etapis keskkonda vähem saastavad, peaks teave olulusringi selle etapiga seotud heite ja keskkonnamõju kohta samuti sisaldama esmaseid andmeid. Nii esmased kui ka teisesed andmed ehk keskmised andmed, peaksid olema väga kvaliteetsed ja täpsed.

- (21) Kliimaga seotud väited on tihipeale osutunud eriti ebaselgeks ja mitmetähenduslikuks ning tarbijaid eksitavaks. See on eelkõige seotud keskkonnaväidetega selle kohta, et tooted või üksused on „kliimaneutraalsed“, „süsinikuneutraalsed“, „100 % süsinikuheidet kompenseerivad“ või teatavaks aastaks „nullnetoheitega“, või muu sarnase kohta. **Seetõttu peaks käesolev direktiiv koostoimes direktiiviga 2005/29/EÜ, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2024/825, panema aluse usaldusväärsele, vastutustundlikule ja läbipaistvale teabevahetusele kaupleja tegevuse kohta, mille tulemuseks on kasvuhoonegaaside netoheite vähendamine. See peaks andma kauplejatele õige vahendi oma edusammude avalikustamiseks positiivsel viisil, innustama konkurente ja motiveerima tarbijaid tegema teadlikke ostuotsuseid, aidates seeläbi kaasa kestlikumatele tarbimisharjumustele.**
- (21aa) Kasvuhoonegaaside heite kompenseerimisel põhinevad väited, et tootel on keskkonnale kasvuhoonegaaside heite seisukohast neutraalne, väiksem või positiivne mõju, on seetõttu igal juhul keelatud, nagu on sätestatud direktiivis 2005/29/EÜ, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/825 I lisaga [...]. Sellised väited on keelatud, kuna need eksitavad tarbijaid, pannes neid uskuma, et kõnealused väited on seotud toote endaga või selle toote tarnimise ja tootmisega, või kuna need jätavad tarbijatele väära mulje, et selle toote tarbimisel ei ole keskkonnamõju. Selliseid väiteid tuleks lubada üksnes juhul, kui need põhinevad kõnealuse toote olelusringi tegelikul mõjul, mitte kasvuhoonegaaside heite kompenseerimisel väljaspool toote väärtusahelat. Siiski on lubatud sellised kasvuhoonegaaside heite kompenseerimisel põhinevad kliimaga seotud väited, mille kohaselt on kaupljal [...] kasvuhoonegaaside heite seisukohast neutraalne, väiksem või positiivne mõju keskkonnale, tingimusel et käesoleva direktiivi nõuded on täidetud.

(21a) Olelusringi tegelikul mõjul põhinevad kliimaga seotud väited peaksid vastama

käesolevas direktiivis [...] keskkonnaväidetele esitatavatele üldnõuetele. [...] Kliimaga seotud väited põhinevad aga sageli [...] kasvuhoonegaaside heite kompenseerimisel, sest kasutatakse „süsiniku arvestusühikuid“, mis on tekkinud väljaspool ettevõtte väärtusahelat, näiteks metsandus- või taastuvenegiaprojektidest. [...] Süsiniku arvestusühikute aluseks olevad meetodikad on [...] väga erinevad ja ei ole alati läbipaistvad, täpsed ega järjepidevad. Sellega kaasneb oluline [...] vähenenud heitkoguste ülehindamise ja topeltarvestamise oht, sest puuduvad täiendavus, püsivus, arvestusühikute väljastamise ambitsioonikad ja dünaamilised võrdlusalused, mis lähtuvad senise olukorra jätkumise stsenaariumist, ning täpne arvestus. Nende tegurite tagajärjel saadakse vähese keskkonnavalase terviklikkuse ja usaldusväärsusega [...] süsiniku arvestusühikud, mis eksitavad tarbijaid, kui neile tuginetakse sõnaselgetes keskkonnaväidetes. Kompenseerimine võib takistada tarbijaid tegemast kestlikumaid tarbimisvalikuid ning võib ka hoida kauplaid oma tegevuses ja väärtusahelates heidet vähendamast. Selleks et aidata piisavalt kaasa kliimamuutuste leevendamise seotud üleilmsete eesmärkide saavutamisele, peaksid kauplaid seadma esikohale heite tegeliku vähendamise oma tegevuses ja väärtusahelates, mitte tuginema niivõrd [...] kompenseerimisele. [...] Pealegi teatavad kauplaid sageli just süsiniku arvestusühikutele tuginedes, milline on rahaline panus [...] keskkonnavalgatustesse, millega vähendatakse või seotakse kasvuhoonegaaside heidet [...] väljaspool nende väärtusahelat[...] [...].

(21b) [...] **Kui kliimaga seotud väited põhinevad süsiniku arvestusühikutel, [...] peetakse** asjakohaseks, et [...] **sellistele arvestusühikutele** tuginevad kliimaga seotud väited, sealhulgas väited tulevase keskkonnatoime kohta [...], oleksid läbipaistvad. Seepärast tuleks kliimaga seotud väidete põhjendamisel käsitleda [...] **kõiki süsiniku arvestusühikuid, hõlmates ka väiteid seoses finantspanustega süsiniku arvestusühikuid loovatesse projektidesse, mida ei kasutata kompenseerimise eesmärgil, eraldi kaupleja või toote kasvuhoonegaaside heitest.** Lisaks tuleks selles teabes täpsustada, kui suur osa **kaupleja** koguheitest kompenseeritakse [...] **arvestusühikute** kaudu, kas need **arvestusühikud** on [...] seotud heite vähendamisega või sidumise parandamisega, **teatada, millise süsteemi alusel neid kontrolliti ja sertifitseeriti ning millise registri kaudu need välja anti [...].** Kliimaga seotud väiteid, mis hõlmavad [...] **arvestusühikute** kasutamist, tuleb põhjendada metoodikatega, mis tagavad [...] nende **arvestusühikute kvaliteedi**, usaldusväärsuse ja õige arvestamise ning kajastavad seega sidusalt ja läbipaistvalt sellest tulenevat mõju kliimale.

[...]

Oluline on tagada ühetaolised tingimused käesoleva direktiivi nõuete kohaldamiseks kliimaga seotud väidete, sealhulgas süsiniku arvestusühikute kasutamisel põhinevate väidete suhtes, et tagada nende kõrge kvaliteet ja usaldusväärsus, näiteks tunnustatud kvaliteedistandardite kaudu, mis on määratletud direktiivis 2013/34/EL seoses kestlikkusaruandluse standardite ja nendega kaasnevate Euroopa kestlikkusaruandluse standarditega. Need tunnustatud kvaliteedistandardid on süsiniku arvestusühikute standardid, mida kontrollivad sõltumatud kolmandad isikud, millega tehakse nõuded ja projektiaruanded üldsusele kättesaadavaks ning tagatakse vähemalt täiendavuse, püsivuse ja topeltarvestuse vältimine ning nähakse ette projekti kasvuhoonegaaside heite ja sidumise arvutamise, seire ja kontrollimise normid.

Võttes vajaduse korral arvesse ka lube ja vastavaid kohandusi, mis on seotud Pariisi kokkuleppe artikli 6 kohase väljatöötamisel oleva raamistiku rakendamisega, mille kasutuselevõtmine on liidus pooleli, tuleks komisjonile anda hindamisinõuete täpsustamise volitus. Rakendusaktide vastuvõtmisel peaks komisjon võtma põhjalikult arvesse kõiki asjakohaseid liidu õigusakte ja, kus see on asjakohane, tagama järjepidevuse kõigi järgmiste asjaomaste liidu õigusaktidega, mis on vajalikud käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamiseks, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) .../... (millega kehtestatakse liidu raamistik süsiniku püsiva sidumise, süsinikku siduva majandamise ja toodetes süsiniku säilitamise sertifitseerimiseks) [CRCFi määrus] artikli 18 sätteid ja nende ajakava, 31. juuli 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/2772, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL seoses kestlikkusaruandluse standarditega (ESRS E1) [äriühingute kestlikkusaruandluse direktiivi kohane kliimaaruandluse standard], Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1999 (milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist) [juhtimist käsitlev määrus] artikkel 45, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määruse (EL) 2018/841 (millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest tulenev kasvuhoonegaaside heide ja sellest tulenevate kasvuhoonegaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku) [LULUCFi määrus] artikkel 17, määruse (EL) 2018/842 (milles käsitletakse liikmesriikide kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet aastatel 2021–2030, millega panustatakse kliimameetmetesse, et täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused) [jõupingutuste jagamise määrus] artikkel 15, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem) [ELi HKSi direktiiv] artikkel 30 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimanetraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 [Euroopa kliimamäärus].

- (22) Kauplejad on üha enam huvitatud toote või kaupleja tulevase keskkonnatoimega seotud keskkonnaväidete esitamisest, muu hulgas liitudes algatustega, millega edendatakse tavasid, mis võivad aidata vähendada keskkonnamõju või suurendada ringlust. Neid väiteid tuleks põhjendada kooskõlas normidega, mida kohaldatakse kõigi sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** suhtes.
- (23) Sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamiseks kasutatav teave peaks põhinema teadusandmetel ning teatavate keskkonnamõjude või -aspektide arvesse võtmata jätmist tuleks hoolikalt kaaluda.
- (24) **Komisjoni soovitus (EL) 2021/2279 sisaldab suuniseid selle kohta, kuidas mõõta konkreetsete toodete või organisatsioonide olelusringi keskkonnatoimet.**
Keskkonnajalajälje määramise [...] meetodeid võib **kasutada** [...] sõnaselgete keskkonnaväidete **või keskkonnamärgiste** põhjendamiseks seoses konkreetsete olelusringi keskkonnamõjudega, mida meetodid hõlmavad, tingimusel et need on tootekategooria puhul asjakohaste mõjude osas täielikud ja neis ei jäeta välja ühtki tähtsat keskkonnamõju. Need meetodid hõlmavad 16 keskkonnamõju, sealhulgas kliimamuutusi ning vee, õhu, mulla, ressursside, maakasutuse ja toksilisusega seotud mõjusid. **Nende meetodite nõuetekohane rakendamine hõlmab põhjendamisnõudeid, kuid nendel meetoditel põhinevaid keskkonnaväiteid tuleks [...] siiski kontrollida. Seetõttu on üks suurema ühtsuse ja võrreldavuse edendamise viis innustada nende meetodite kasutamist, kui need on keskkonnaväidete laadi arvestades asjakohased.**

(25) Asjaolu, et toote oluline keskkonnamõju ei ole hõlmatud ühegi keskkonnajalajälje määramise meetodite 16 mõjukategooriast, ei tohiks õigustada sellise mõju arvesse võtmata jätmist. Majandustegevuses osalejal, kes esitab sellise tooterühma kohta sõnaselge keskkonnaväite **või keskkonnamärgise**, peaks olema hoolsuskohustus leida tõendeid kõnealuse **sõnaselge** keskkonnaväite **või keskkonnamärgise** põhjendamiseks. Näiteks peaks majandustegevuses osalejal, kes esitab sõnaselge keskkonnaväite Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013¹⁶ artiklis 5 määratletud kalapüügitoote kohta, olema hoolsuskohustus leida tõendeid sihtkalavaru kestlikkuse kohta. Selleks võib kasutada Rahvusvahelise Mereuurimise Nõukogu ja sarnaste kalavaru hindamise asutuste hinnanguid varude kohta.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

- (26) Lisaks puudub veel usaldusväärne metoodika, et hinnata mikroplasti keskkonda sattumisega seonduvat olelusringi keskkonnamõju. Kui aga selline keskkonda sattumine suurendab olulist keskkonnamõju, mille kohta ei ole **keskkonnaväidet** esitatud, ei tohiks mõne muu aspekti kohta **keskkonnaväidet** esitaval kaupljal olla lubatud seda eirata, vaid ta peaks võtma arvesse kättesaadavat teavet ja ajakohastama hinnangut siis, kui laialdaselt tunnustatud teaduslikud tõendid on kättesaadavad. **Kui toode, mille kohta väide esitatakse, kuulub tooterühma, mille keskkonnajalajälje määramise normid on vastu võetud kooskõlas komisjoni soovitusega (EL) 2021/2279 [...], ning kõnealused keskkonnajalajälje määramise normid hõlmavad mikroplasti keskkonda sattumise keskkonnamõju hindamise meetodit, tuleks eeldada, et see meetod vastab nõuetele.**

(26a) [...] Teatavat liiki sõnaselgete keskkonnaväidete puhul, mis on laadilt vähem keerukad, ei peeta käesoleva direktiivi eesmärke silmas pidades kolmandast isikust kontrollija poolset kontrollimist või täielikku põhjenduse hindamist vajalikuks. Selle asemel tuleks kohaldada lihtsustatud menetlust [...], mille puhul kaupleja tõendab teatavatele põhjendamisinõuetele vastamist kinnitusega, mille ta esitab tehnilises eridokumentatsioonis. [...] Selle eesmärk on vähendada väiteid loovate kauplejate haldus- ja finantskoormust. Sellist lihtsustatud menetlust tuleks järgida sõnaselgete keskkonnaväidete nelja järgmise kategooria [...] puhul [...]: sõnaselged keskkonnaväited, mille kohaselt ületab toote või kaupleja keskkonnaomadus muudes liidu õigusaktides sätestatud miinimumnõudeid, mis on kooskõlas nendes sätestatud meetodiliste reeglitega; sõnaselged keskkonnaväited keskkonnamärgisega sertifitseeritud keskkonnaomaduste kohta; sõnaselged keskkonnaväited, mis on seotud [...] sekkumistega, millega toetatakse kliimat ja keskkonda säästvaid põllumajandustavasid ning muid majandamiskohustusi, [...] mille liikmesriik on kehtestanud oma ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavas kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artiklitega 31, 70 ja 72; ning sõnaselged keskkonnaväited, mis on loetletud rakendusaktides, mille komisjon peaks vastu võtma. Sellised rakendusaktid peaksid sisaldama [...] sõnaselgete keskkonnaväidete loetelu. Sõnaselged keskkonnaväited, mida võib loetellu kanda, on väited, mille põhjendamiseks ei ole vaja täieliku olelusringi analüüsi, mis on seotud ühe keskkonnaomadusega ning mis ei too kaasa märkimisväärsete järeleandmistega tegemist ühes või teises keskkonnamõju kategoorias. Lihtsustatud menetlust ei tohiks kohaldada võrdlevatele sõnaselgetele keskkonnaväidetele, kliimaga seotud sõnaselgetele keskkonnaväidetele [...] ega tulevast keskkonnatoimet käsitlevatele sõnaselgetele keskkonnaväidetele, kuna need kujutavad endast keerukamat laadi sõnaselgeid keskkonnaväiteid. Sõnaselged keskkonnaväited, mis võiksid kuuluda rakendusaktidesse, on korduskasutatavust, [...] vähendatud energiatarbimist, vähendatud veetarbimist, vähendatud ressursikasutust, jäätmetekke vähendamist, jäätmetekke vältimist või ringmajanduse ärimudeleid puudutavad väited. Rakendusaktides tuleks iga sõnaselge keskkonnaväite liigi puhul kindlaks määrata, millised põhjendamisinõuded peaksid olema täidetud, et oleks võimalik kasutada lihtsustatud menetlust. Need põhjendamisinõuded võivad hõlmata artikli 3 lõikes 1 sätestatud põhjenduse hindamist vähendatud kujul, kuid võivad sisaldada ka konkreetseid põhjendamisinõudeid, mis on seotud sõnaselge keskkonnaväite liigiga.

Komisjon peaks seadma prioriteediks, et 18 kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist võetakse vastu normid kõige asjakohasemate sõnaselgete keskkonnaväidete kohta, mis vastavad lihtsustatud menetluse kohaldamise tingimustele. Kui [...] kauplejad kohaldavad lihtsustatud menetlust, peaksid nad enne sõnaselge keskkonnaväite avaldamist täitma tehnilise eridokumentatsiooni ning esitama [...] koos väitega põhjenduse hindamise kokkuvõtte. Tehniline eridokumentatsioon tehakse kättesaadavaks [...] pädevatele asutustele. Selleks et lihtsustatud menetlust sõnaselget keskkonnaväidet loova kaupleja jaoks hõlbustada ja tagada liidus maksimaalne ühtlustamise tase, peaks komisjon [...] rakendusaktides ette nägema tehnilise eridokumentatsiooni vormi ja sisu. Tehnilises eridokumentatsioonis nähakse ette, millise teabe peaks sõnaselget keskkonnaväidet loov kaupleja avaldama. Siiski peaks olema võimalik pidada kaubandustava ebaausaks direktiivi 2005/29/EÜ sätete alusel, isegi kui see konkreetne väide vastab lihtsustatud menetluse nõuetele.

(26b) Vastavalt kehtivatele määruse (EL) 2021/2115 (millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid) artiklitele 31, 70 ja 72 peaksid liikmesriigid ette nägema [...] sekkumised [...], mis toetavad kliimat ja keskkonda säästvaid põllumajandustavasid ja muid majandamiskohustusi, ning nendeks toetust andma [...]. Selliste sekkumiste raames toetuse saajatelt, kes soovivad luua sõnaselge keskkonnaväite [...], mis on otseselt seotud nende tavade järgimisega, ei tohiks nõuda, et nende väidet kontrolliks kolmandast isikust kontrollija või et nad tagaksid põhjenduse täieliku hindamise, kuna ÜPP strateegiakavade reeglite alusel on juba teostatud kontrollimine ja hindamine, mis on samaväärsed [...] artiklite 3 ja 10 kohaselt tehtavaga. Selleks et vältida eespool nimetatud toetusesaajate [...] põhjendamatut halduskoormust, peaks neil olema õigus lihtsustatud menetlusele, kuna see ei kahjusta direktiivi eesmärke.

(27) Tarbijaid võivad eksitada ka sõnaselged keskkonnaväited **või keskkonnamärgised**, milles väidetakse või antakse mõista, et tootel või kaupljal on väiksem või suurem keskkonnamõju või parem või halvem keskkonnatoime kui teistel toodetel või kaupljetel (edaspidi „võrdlevad sõnaselged keskkonnaväited“ **ja „võrdlevad keskkonnamärgised“**). Ilma et see piiraks asjakohastel juhtudel Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/114/EÜ¹⁷ kohaldamist, on selleks, et võimaldada tarbijate juurdepääs usaldusväärsele teabele, vaja tagada, et võrdlevaid **sõnaselgeid** keskkonnaväiteid **ja võrdlevaid keskkonnamärgiseid** oleks võimalik asjakohaselt võrrelda. Näiteks kui näitajad valitakse samade keskkonnaaspektide kohta, kuid selliste näitajate kvantifitseerimiseks kasutatakse erinevaid valemeid, on võrdlemine võimatu ja seetõttu oht tarbijaid eksitada. Kui kaks kaupljet esitavad keskkonnaväite kliimamuutuste kohta, kuid üks on arvestanud vaid otsest, teine aga nii otsest kui ka kaudset keskkonnamõju, ei ole need tulemused võrreldavad. Samuti võib otsus teha võrdlus ainult toote olulusringi teatavates etappides tuua kaasa eksitavad väited, kui see ei ole tehtud läbipaistvaks. Võrdleva sõnaselge keskkonnaväite **või võrdleva keskkonnamärgise** puhul tuleb tagada, et ka väga erinevate toorainete, kasutusalaade ja protsessiahelatega toodete korral, nagu biopõhine plast ja fossiilne plast **või loomsed ja taimsed tooted**, võetakse kõigi toodete puhul arvesse olulusringi kõige asjakohasemaid etappe. Näiteks on biopõhise plasti puhul asjakohane põllumajandus või metsandus, fossiilse plasti puhul aga toornafta ammutamine ning küsimus, kas märkimisväärne osa tootest jõuab prügilasse, on väga asjakohane prügilatingimustes hästi biolaguneva plasti puhul, kuid ehk vähem asjakohane plasti puhul, mis sellistes tingimustes ei biolagune.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/114/EÜ eksitava ja võrdleva reklaami kohta (ELT L 376, 27.12.2006, lk 21).

- (28) Kui kehtestatakse sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamise ja edastamise nõudeid, sealhulgas komisjoni poolt vastu võetavate delegeeritud õigusaktidega, tuleks arvesse võtta raskusi, mida võib kauplajatel esineda, kui nad koguvad teavet kogu nende väärtusahelas tegutsevatelt osalejatelt või toote kogu olelusringi kohta, eriti teenuste puhul või juhul, kui puuduvad piisavad teaduslikud tõendid. See on tähtis näiteks selliste teenuste puhul nagu elektroonilise side teenused, mille ulatust ja süsteemipiire, näiteks seda, kus on olelusringi algus ja lõpp, võib olla raske kindlaks määrata, ning veelgi enam olukordades, kus tarneahelad on keerulised ja ebastabiilsed, näiteks juhtudel, kus paljusid seadmeid või komponente toodavad mitmesugused väljaspool ELi asuvad ettevõtjad, mistõttu ei pruugi kestlikkusega seotud teave olla asjaomastele ELi kauplajatele kergesti kättesaadav.
- (29) Mõne sektori või teatavate toodete või kauplajate puhul võib küll olulisi keskkonnamõjusid või -aspekte oletada, kuid nende keskkonnamõjude ja -aspektide täielikuks hindamiseks ei pruugi veel olla tunnustatud teaduslikku meetodit. Sellistel juhtudel ning sellal kui tehakse jõupingutusi, et töötada välja meetodid ja koguda tõendeid, mis võimaldavad nende sektorite, kauplajate või toodete puhul vastavat keskkonnamõju või -aspekti hinnata, peaks kauplajatel olema võimalik tutvustada oma kestlikkusalast tegevust, avaldades ettevõtte kestlikkusaruandlust, faktilist aruandlust ettevõtte tulemusnäitajate kohta ja andmeid energiatarbimise vähendamiseks tehtava töö kohta, sealhulgas oma veebisaitidel. Selline paindlikkus säilitaks neile sektoritele või kauplajatele stiimulid jätkata jõupingutusi ühiste keskkonnamõju hindamiste väljatöötamiseks vastavalt käesolevale direktiivile ja soodustaks neid stiimuleid, ning annaks ühtlasi aega selline töö lõpule viia.
- (30) [...]

- (31) Selleks et rahuldada nii kauplejate vajadusi seoses dūnaamiliste turundusstrateegiatega kui ka tarbijate vajadusi seoses üksikasjalikuma ja täpsema keskkonnateabega, võib komisjon võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada sõnaselgete keskkonnaväidete ja **keskkonnamärgiste** põhjendamist käsitlevaid sätteid, täpsustades veelgi sellise põhjendamise kriteeriume teatavate väidete korral (nt ringlussevõetavuse ja ringlussevõetud materjali sisaldus [...]). Komisjonil peaks olema õigus kehtestada täiendavalt normid keskkonnamõjude, -aspektide ja -toime mõõtmiseks ja arvutamiseks, määrates kindlaks **teatavate [...] sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste põhjendamise meetodid, näiteks keskkonnajalajälje määramise meetodid, et tagada keskkonnaväidete täiendav ühtlustamine ja võrreldavus; määrates kindlaks** toote või kaupleja tegevused, protsessid, materjalid, heitkogused või kasutusviisid, mis mõjutavad oluliselt või ei saa mõjutada asjakohaseid keskkonnamõjusid ja -aspekte; määrates kindlaks, milliste keskkonnaaspektide või -mõjude kohta tuleks esitada esmast teavet, ning määrates kindlaks kriteeriumid, mille alusel hinnatakse esmase ja teise teabe täpsust. Kuigi enamikul juhtudel kaaluks komisjon vajadust need normid vastu võtta alles pärast seda, kui on saadud seiretulemused keskkonnaväidete arengu kohta liidu turul, võib mõnda liiki väidete puhul olla vajalik, et komisjon võtab täiendavad normid vastu enne sellise seire tulemuste saamist. [...]

(32) Komisjoni soovitus (EL) 2021/2279 sisaldab suuniseid selle kohta, kuidas mõõta konkreetsete toodete või organisatsioonide olulusringi keskkonnatoimet ning kuidas töötada välja tootekategooria keskkonnajalajälje määramise normid (PEFCR) ja organisatsiooni keskkonnajalajälje määramise sektoripõhised normid (OEFSR), mis võimaldavad tooteid võrrelda võrdlusalusega. Selliseid konkreetsete toodete või kauplejate kategooria norme võib kasutada selleks, et toetada väidete põhjendamist kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega. Seepärast peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada tooterühma- või sektoripõhised normid, kui sellel võib olla lisaväärtus. Kui aga toote keskkonnajalajälje määramise meetod veel ei hõlma tooterühma jaoks asjakohast mõjukategooriat, võib PEFCRi vastu võtta alles siis, kui need uued asjakohased keskkonnamõju kategooriad on lisatud **kas vastavasse PEFCRi või keskkonnajalajälje käsitlevasse soovitusse**. Näiteks peaks merekalapüügi puhul PEFCR kajastama selle kalapüügiga seotud keskkonnamõju kategooriaid, eelkõige sihtvaru kestlikkust. Kosmosevaldkonna puhul peaks PEFCR kajastama kaitse ja kosmosega seotud keskkonnamõju kategooriaid, sealhulgas orbitaalruumi kasutust. Toidu ja põllumajandustoodete puhul tuleks enne PEFCRi vastuvõtmise kaalumist näiteks lõimida sellesse ka elurikkus ja looduskaitse, samuti põllumajandustavad, sealhulgas ekstensiivse põllumajanduse positiivne välismõju [...]. Tekstiilide puhul peaks PEFCR näiteks kajastama mikroplasti eraldumist, enne kui kaaluda selle vastuvõtmist. **Sõnaselgeid keskkonnaväiteid või keskkonnamärgiseid, mida on põhjendatud keskkonnajalajälje määramise meetoditega, tuleks kontrollida vastavalt artiklile 10. Juba enne seda, kui komisjon on delegeeritud õigusaktid vastu võtnud, saavad kauplejad keskkonnajalajälje määramise meetodeid kasutada. Eelkõige innustatakse kauplejaid kasutama oma keskkonnaväidete või keskkonnamärgiste põhjendamiseks keskkonnajalajälje määramise meetodeid toodete või sektorite puhul, mille kohta on PEFCR või OEFSR olemas.**

- (33) Kuna eksitavate keskkonnaväidete suhtes juba kohaldatakse direktiivi 2005/29/EÜ, võimaldab see liikmesriikide kohtutel ja haldusasutustel selliste väidete kasutamise lõpetada ja keelata. Näiteks peaksid keskkonnaväited selleks, et need vastaksid direktiivile 2005/29/EÜ, olema seotud üksnes aspektidega, mis on toote või kaupleja keskkonnamõju seisukohast olulised. Keskkonnaväited peaksid samuti olema selged ja ühemõttelised selle osas, milliste toote või kaupleja aspektidega need on seotud, ning neis ei tohiks jätta välja ega varjata toote või kaupleja keskkonnatoimet puudutavat olulist teavet, mida tarbijad vajavad teadlike valikute tegemiseks. Keskkonnaväites kasutatud sõnastus, kujutised ja üldine toote esitusviis, sealhulgas kujundus ning värvide, kujutiste, piltide, helide, sümbolite või märgiste valik, peaksid andma tõepärase ja täpse ülevaate saavutatud keskkonnakasutuse ulatusest ja neis ei tohiks saavutatud keskkonnakasutuse üle hinnata.
- (34) Kui sõnaselge keskkonnaväide **või keskkonnamärgis** puudutab lõpptoodet ja sellise toote asjakohased keskkonnamõjud või -aspektid ilmnevad kasutusetaapis ning tarbijad saavad selliseid keskkonnamõjusid või -aspekte mõjutada sobiva käitumisega, näiteks õige jäätmesortimine või kasutusharjumuste mõju toote pikaajalisusele, peaks väide sisaldama ka teavet, milles selgitatakse tarbijatele, kuidas nende käitumine võib aidata kaasa keskkonnakaitsele.

- (35) **Keskkonnaväidete, eelkõige kliimaga seotud väidete puhul viidatakse aina enam tulevasele keskkonnatoimele seoses mingiks kuupäevaks süsiniku- või kliimanetraalsusele üleminekuga või muu sarnase eesmärgi saavutamisega. Direktiiviga 2024/825 [...] muudetud direktiivi 2005/29/EÜ artikli 6 lõige 2 keelab sellised väited pärast juhtumipõhist hindamist, kui neid ei toeta selged, objektiivsed, üldsusele kättesaadavad ja kontrollitavad kohustused, mis hõlmavad kaupleja esitatud mõõdetavaid ja ajaliselt piiritletud eesmärke, ning kui neid ei ole esitatud üksikasjalikus ja realistlikus rakenduskavas, millest ilmneb, kuidas kõnealused kohustused ja eesmärgid saavutatakse ning milles on eraldatud selleks vahendeid. Kõnealune rakenduskava peaks sisaldama kõiki kohustuste täitmiseks vajalikke asjakohaseid elemente, nagu vahendite eraldamine ja tehnoloogia areng, kui see on asjakohane ja kooskõlas liidu õigusega. Selleks et teha kestlikumate toodete valimine tarbijate jaoks lihtsamaks ja motiveerida kauplejaid tegema jõupingutusi oma keskkonnamõju vähendamiseks, peaks kaupleja esitama põhjenduse hindamise kokkuvõttes asjakohase rakenduskava üksikasjad [...]. Ühtlasi peab direktiivi 2005/29/EÜ artikli 6 lõike 2 kohaselt selliseid väiteid kontrollima sõltumatu kolmandast isikust ekspert, kes peaks korrapäraselt jälgima kaupleja edusamme kohustuste ja eesmärkide, sealhulgas nende saavutamiseks seatud vahe-eesmärkide täitmisel. Kauplejad peaksid tagama, et kolmandast isikust eksperdi korrapärased järeldused on tarbijatele kättesaadavad. Selleks et täiendada direktiivi 2005/29/EÜ, mida on muudetud direktiiviga 2024/825 [...], peaks käesoleva direktiivi artiklis 10 osutatud tulevase keskkonnatoimega seotud sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgise kontrollimine, mis toimub enne sellise keskkonnaväite avalikustamist, olema täiendav ja seega mitte samaväärne direktiivi 2005/29/EÜ artikli 6 lõike 2 punktis d nõutud kolmanda isiku korrapärase kontrolliga.**

(36) [...] Sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste edastamise [...] sisu ei kontrollita. Nende väidete ja märgiste edastamine peaks siiski vastama käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele teabe edastamise kohta. Näiteks peaks tarbijatel olema hõlbus juurdepääs teabele, millega toodet või kauplejat käsitlevat sõnaselget keskkonnaväidet või keskkonnamärgist põhjendatakse. [...] On oluline tagada, et teabe edastamine oleks selge ja piisav, tagades, et see ei sisalda tarbijate jaoks liigset teavet viisil, mis võiks nende arusaama negatiivselt mõjutada, ega tekitaks ettevõtjatele põhjendamatu koormust. Selleks on käesolevas direktiivis kehtestatud lisaks direktiiviga (EL) 2024/825 muudetud direktiivis 2005/29/EÜ sätestatud mitmed miinimumnõuded, [...] millele kõik sõnaselged keskkonnaväited ja keskkonnamärgised peavad vastama. [...] Mõnel juhul on kehtestatud konkreetsed teavitamisnõuded, näiteks süsiniku arvestusühikute kasutamisel põhinevate sõnaselgete keskkonnaväidete, [...] tulevasel keskkonnatoimel põhinevate keskkonnaväidete ja koondhinnetel põhinevate keskkonnaväidete puhul. Lisaks eristatakse kauplejate ja keskkonnamärgisesüsteemide omanike kohustusi [...] sõltuvalt sellest, kas teabe edastamine puudutab [...] sõnaselget keskkonnaväidet [...] või keskkonnamärgist [...].

Tarbijatele esitatav sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgisega seotud teave tehakse koos väitega kättesaadavaks füüsilisel või digitaalsel kujul andmekandja või lingi kaudu. See esitatakse näiteks toote pakendil, kaasas olevas tooteteabes või veebimüügi liideses. Kui sõnaselged keskkonnaväited esitatakse suuliselt, näiteks raadios või televisioonis, selgitatakse, kust on võimalik leida nõutavat põhjendamisteavet (näiteks veebisaidilt).

Teabe esitamise hõlbustamiseks on eelistatud digitaalne vorming, nii et kauplejad peaksid esitama veebilingi või andmekandja, näiteks ruutkoodi või samaväärse teabe, mis viib veebisaidini, kus on kättesaadav üksikasjalikum teave sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgise alusel. [...] Tehnilisemat ja üksikasjalikumat teavet esitatakse taotluse korral üksnes digitaalsete vahendite kaudu.

Toodetel ei peaks olema mitut andmekandjat. Kui muude liidu õigusaktidega nõutakse, et tooteteave oleks andmekandja kaudu digitaalselt kättesaadav, peaks käesoleva direktiivi kohaselt nõutav teave olema mitme andmekandja vältimiseks kättesaadav sama andmekandja kaudu. Kõnealune andmekandja peaks vastama käesolevas direktiivis või muudes kohaldatavates liidu õigusaktides sätestatud nõuetele. Eelkõige juhul, kui toode on hõlmatud [kestlike toodete ökodisaini] määrusega või muude liidu õigusaktidega, millega nõutakse digitaalset tootepassi, tuleks seda digitaalset tootepassi kasutada ka käesoleva direktiivi kohase asjaomase teabe esitamiseks.

(37) [...]

(38) Kui komisjon võtab vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste põhjendamist käsitlevaid sätteid, võib olla vajalik täiendada ka selliste keskkonnaväidete edastamist käsitlevaid sätteid. Näiteks kui konkreetse tooterühma või sektori jaoks kehtestatakse olulusringil põhinevad erinormid sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise kohta, võib olla vajalik lisada täiendavad normid nende normide alusel hinnatud keskkonnamõju esitamise kohta, nõudes, et üldise keskkonnatoime koondnäitaja kõrval esitatakse kolm peamist keskkonnamõju. Selleks peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste edastamist käsitlevaid sätteid.

- (39) Praegu on liidu turul kasutusel rohkem kui 200 keskkonnamärgist. Nende toimimises on suuri erinevusi näiteks kasutatud standardite või meetodite läbipaistvuse ja põhjalikkuse, läbivaatamiste sageduse või auditeerimise või kontrollimise taseme poolest. Need erinevused mõjutavad keskkonnamärgisel edastatud teabe usaldusväärsust. Kuigi ELi ökomärgisel või samaväärsel riigisisel märgisel põhinevad väited tuginevad kindlale teaduslikule alusele, nende kriteeriumid töötatakse välja läbipaistvalt ning nende puhul tuleb teha katseid ja kolmandate isikute poolset kontrolli ning korrapärast seiret, näitavad tõendid, et paljud praegu ELi turul olevad keskkonnamärgised on eksitavad. Eelkõige puuduvad paljude keskkonnamärgiste puhul piisavad kontrollimenetlused [...].
- (40) Kui keskkonnamärgis hõlmab tarbijatele esitatavat ärilist teadaannet, milles väidetakse või jäetakse mulje, et tootel on positiivne mõju keskkonnale või sellel mõju keskkonnale puudub või et toode on keskkonnale vähem kahjulik kui konkureerivad märgiseta tooted, [...] **tuleks ka seda keskkonnamärgist põhjendada ning seda puudutav teave tuleks edastada käesoleva direktiivi nõuete kohaselt. [...]. Arvestades, et keskkonnamärgise kriteeriumid väljendavad seoses toote või kauplega keskkonnaomadustega sõnumit, mida keskkonnamärgisega tarbijale edastatakse, peaksid need kriteeriumid olema usaldusväärsed. Sellest tulenevalt peaks keskkonnamärgisesüsteemi omanik tagama, et keskkonnamärgisesüsteemi kriteeriumid vastava keskkonnamärgise andmiseks [...] vastavad käesoleva direktiivi põhjendamisnõuetele.**

- (41) Keskkonnamärgistega soovitakse sageli esitada tarbijatele koondhinne toodete või kauplejate kumulatiivse keskkonnamõju kohta, et oleks võimalik tooteid või kauplejaid otse võrrelda. Sellise koondhindega võib siiski kaasneda oht tarbijaid eksitada, sest koondnäitaja võib maskeerida toote teatavate aspektide negatiivset keskkonnamõju toote muude aspektide positiivsema keskkonnamõjuga. Lisaks erinevad sellised märgised juhul, kui need on välja töötanud eri ettevõtjad, tavaliselt selle poolest, milline on koondhinde aluseks olev konkreetne meetodika, näiteks milliseid keskkonnamõjusid on arvesse võetud või milline on neile keskkonnamõjudele omistatud tähtsus. Selle tulemusel võib sama toode sõltuvalt **keskkonnamärgise aluseks olevast meetoodikast** [...] saada erineva hinde või reitingu. See probleem tekib seoses [...] liidus **kasutatavate keskkonnamärgiste ja esitatavate sõnaselgete keskkonnaväidetega** [...]. See soodustab siseturu killustumist, võib seada väiksemad ettevõtted ebasoodsasse olukorda ning tõenäoliselt eksitab tarbijaid veelgi rohkem ja õõnestab nende usaldust keskkonnamärgiste vastu. Et seda ohtu vältida ja ühtsel turul parem ühtlustamine tagada, ei tuleks sõnaselgeid keskkonnaväiteid **ja** [...] keskkonnamärgiseid, mis põhinevad toodete või kauplejate kumulatiivset keskkonnamõju kajastaval koondhindel, lugeda piisavalt põhjendatuks, välja arvatud juhul, kui need koondhinded tulenevad liidu eeskirjadest, mille hulgas on delegeeritud õigusaktid, mida komisjonil on õigus käesoleva direktiivi alusel vastu võtta, ning mille tulemuseks on kogu liidus kasutatavad kõiki tooteid või konkreetseid tooterühmi käsitlevad ühtlustatud süsteemid, mis põhinevad ühtsel meetodikal, et tagada sidusus ja võrreldavus. **Kui sellist meetoodikat või norme liidu tasandil veel ei ole, võivad koondhindel põhinevad sõnaselged keskkonnaväited [...] ja keskkonnamärgised tugineda liikmesriigi õigusest tulenevale koondamise meetoodikale [...].**

- (42) Kooskõlas [...] direktiiviga, milles käsitletakse tarbijate võimestamist rohepöördel ja millega muudetakse direktiivi 2005/29/EÜ, on sellise kestlikkumärgise esitamine, mis ei põhine sertifitseerimissüsteemil või mida ei ole kehtestanud avaliku sektori asutus, kõigil tingimustel ebaaus kaubandustava. [...] [...] **Keskkonnamärgis on kestlikkumärgise alaliik, nagu on määratletud direktiivis 2024/825, milles käsitletakse tarbijate võimestamist rohepöördel ja millega muudetakse direktiivi 2005/29/EÜ, mille puhul on enamik või kõik märgisega hõlmatud omadustest keskkonnaomadused. Keskkonnaomadused on domineerivad või kõige olulisemad omadused, mida märgise puhul arvesse võtta. Keskkonnamärgised hõlmavad seega ainult või peamiselt keskkonnaomadusi [...], rõhutades märgiste keskkonnavalast iseloomu. Üksnes juhul, kui keskkonnaomadused on märgise puhul teise tähtsusega ega ole asjakohased toote eristamiseks ja reklaamimiseks, kohaldatakse keskkonnamärgise suhtes ainult kestlikkumärgiseid käsitlevaid üldsätteid, nagu on kirjeldatud direktiivis 2024/825 Lisaks peaksid avaliku sektori asutuste kehtestatud keskkonnamärgised erinevalt kestlikkumärgistest põhinema ka sertifitseerimissüsteemil.**
- (43) Selleks et võidelda [...] eksitavate keskkonnamärgiste vastu ja suurendada tarbijate usaldust keskkonnamärgiste vastu, **peaksid kõik keskkonnamärgised [...] põhinema [...] kas eraettevõtjate või avaliku sektori asutuste kehtestatud keskkonnamärgisesüsteemidel. Käesoleva direktiiviga tuleks kehtestada juhtimiskriteeriumid, millele kõik keskkonnamärgisesüsteemid peavad vastama, täiendades seega kõnealuses direktiivi 2005/29/EÜ muutmise ettepanekus sätestatud nõudeid.**

(43a-1) Riiklike või piirkondlike avaliku sektori asutuste loodud

keskkonnamärgisesüsteemide suhtes kohaldatakse tavaliselt teatavaid liidu või liikmesriigi õiguse menetlusi, põhimõtteid või sätteid, mis tagavad teatavate menetluslike või sisuliste nõuete täitmise, näiteks võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamine liidu õiguse rakendamisel. Avaliku sektori asutuste loodud keskkonnamärgisesüsteeme reguleeritakse tavaliselt avaliku õigusega ja nende poliitiline eesmärk on üldsuse huvides, näiteks tarbija- või keskkonnakaitse. Seetõttu võivad liikmesriigid [...] teha valiku vabastada sellised süsteemid [...] kolmanda isiku tehtavast kontrollist, kui kohaldatavad normid ja kontrollimenetlused vastavad teatavatele kriteeriumidele, sealhulgas seoses samaväärsusega. Need menetlused peaksid olema usaldusväärsed, nende tulemuseks peaksid olema võrreldavad järeldused ning nendega tõendatakse samaväärsust käesolevas direktiivis sätestatud kontrollimenetlusega. Seega peaks need samaväärsed menetlused läbi viima riiklik akrediteerimisasutus või keskkonnamärgisega seotud keskkonnamärgisesüsteemi loovast asutusest sõltumatu avalik-õiguslik asutus, mis tegutseb suurima erialase usaldusväärsuse, erapooletuse ja nõutava tehnilise pädevusega. Samaväärne kontrollimenetlus peaks tagama, et riiklikud ja piirkondlikud märgisesüsteemid vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.

(43a) Et vältida keskkonnamärgiste edasist lisandumist ja tagada siseturul suurem

ühtlustamine, tuleb uute keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmisel piirduda nendega, mis annavad lisaväärtust võrreldes olemasolevate liidu, riiklike või piirkondlike keskkonnamärgisesüsteemidega. Lisaväärtust hinnatakse seoses keskkonnamärgise keskkonnaomaduste, märgisesüsteemiga hõlmatud tooterühma(de) või sektori(te), VKEde rohepöörde toetamise suutlikkuse või keskkonnamärgisesüsteemi geograafilise asukohaga. Õiguskindluse tagamiseks võivad olemasolevad keskkonnamärgisesüsteemid jätkata keskkonnamärgiste andmist kooskõlas käesoleva direktiiviga.

- (44) Selleks et vältida [...] **avalike** keskkonnamärgisesüsteemide edasist lisandumist **liidu seest** ning tagada suurem ühtlustamine siseturul, **lubatakse liidu turule** uusi riigisiseseid või piirkondlikke keskkonnamärgisesüsteeme **üksnes juhul, kui need suudavad tõendada lisaväärtust võrreldes olemasolevate liidu, riiklike või piirkondlike süsteemidega [...] ja kui need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. [...].**
- (45) Selleks et mitte tekitada rahvusvahelisele kaubandusele tarbetuid tõkkeid ja tagada võrdne kohtlemine liidus kehtestatud avalike süsteemidega, peaks väljaspool liitu asuvatel ametiasutustel, kes loovad uusi märgisesüsteeme, olema lubatud taotleda komisjonilt heakskiitu märgise kasutamiseks liidu turul. See heakskiit tuleks anda tingimusel, et süsteem **vastab** käesoleva direktiivi **nõuetele [...]** ning et süsteemidel on lisaväärtus **võrreldes olemasolevate liidu, riiklike või piirkondlike süsteemidega [...].**
- (46) Eraettevõtjate loodud keskkonnamärgisesüsteemid võivad juhul, kui neid on liiga palju ja nende kohaldamisala kattub, tekitada tarbijates segadust või õõnestada nende usaldust keskkonnamärgiste vastu. Seepärast peaksid liikmesriigid lubama eraettevõtjatel luua uusi keskkonnamärgisesüsteeme vaid tingimusel, et need annavad võrreldes olemasolevate **liidu, riiklike või piirkondlike süsteemidega** olulist lisaväärtust [...] ja **vastavad kõigile käesoleva direktiivi nõuetele. [...].** Liikmesriigid peaksid kehtestama uute keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmise menetluse [...]. Seda tuleks kohaldada liidus ja väljaspool liitu loodud süsteemide suhtes.
- (47) Selleks et tagada õiguskindlus ning hõlbustada uusi riiklikke ja piirkondlikke ametlikult tunnustatud keskkonnamärgisesüsteeme ning uusi eraalgatuslikke märgisesüsteeme käsitlevate sätete täitmise tagamist, peaks komisjon avaldama loetelu süsteemidest, mille kasutamist võib liidu turul jätkata või mille võib liidu turul kasutusele võtta.

(47a) Liikmesriikides ametlikult tunnustatud riiklikest või piirkondlikest EN ISO 14024

I tüübi ökomärgisesüsteemidest [...] tuleks teavitada komisjoni, et need saaks vabastada käesoleva direktiivi artikli 10 kohasest kontrollimenetlusest, kui need vastavad [...] käesoleva direktiivi nõuetele. Liikmesriigid peaksid sellist tüüpi märgisesüsteemide ametlikuks tunnustamiseks kehtestama menetluse. Ühe liikmesriigi poolne tunnustamine peaks olema piisav kogu liidu turu jaoks. Komisjon peaks lisama teatatud EN ISO 14024 I tüübi ökomärgise süsteemid nõuetele vastavate keskkonnamärgisesüsteemide loetellu. Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni, kui need märgised enam tunnustamise kriteeriumidele ei vasta. Kõnealused märgisesüsteemid peaksid [...] vastama ka nõuetele, mis on sätestatud direktiivis 2005/29/EÜ, mida on muudetud direktiiviga, milles käsitletakse tarbijate võimestamist rohepöördel. Direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punkti s kohaselt peetakse asjaomastel EN ISO 14024 I tüübi märgistel põhinevaid keskkonnaväiteid selliseks, millel on tunnustatud suurepärane keskkonnatoime [...].

- (48) Tagamaks, et liikmesriigid järgivad eraettevõtjate välja töötatud keskkonnamärgisesüsteemide hindamisel ja heakskiitmisel ühtlustatud lähenemisviisi, ning selleks, et kehtestada menetlus, millega komisjon kiidab heaks [...] avaliku sektori asutuste loodavad kavandatud süsteemid, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused võtta vastu ühisnormid, milles määratakse kindlaks selliste keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmise üksikasjalikud nõuded, **eeskätt lisaväärtuse hindamise kohta**, tõendavate dokumentide vorm ja sisu ning nende süsteemide heakskiitmise kord. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁸. **Kui uus keskkonnamärgisesüsteem on saanud heakskiidu ja seda on kontrollitud vastavalt artiklile 10, mille tulemuseks on vastavussertifikaat, võib selle raames anda keskkonnamärgiseid, mida kasutatakse liidu turul.**

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (49) On väga tähtis, et sõnaselged keskkonnaväited **ja keskkonnamärgised** kajastaksid õigesti väite **või märgise** kohaseid [...] **keskkonnaomadusi**, ning et neis võetaks arvesse uusimaid teaduslikke tõendeid, **tehnilist teavet ja rahvusvahelisi standardeid**. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et **sõnaselge keskkonnaväite loov** [...] kaupleja või **keskkonnamärgise andva keskkonnamärgisesüsteemi omanik** vaatab väite **või märgise** põhjendused [...] läbi ja **vajaduse korral** ajakohastab neid vähemalt iga viie aasta järel, et tagada vastavus käesoleva direktiivi nõuetele.
- (50) Tagamaks, et sõnaselged keskkonnaväited **ja keskkonnamärgised** on usaldusväärsed, on vaja, et liikmesriigid kehtestaksid menetlused, millega kontrollida, kas sõnaselged keskkonnaväited [...] ning [...] keskkonnamärgisesüsteemid **ja vastavad keskkonnamärgised** on kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega. **Kauplejad esitavad oma sõnaselged keskkonnaväited põhjendamisinõuete kontrollimiseks, samas kui keskkonnamärgisesüsteemi omanikud esitavad oma keskkonnamärgisesüsteemi ja vastava keskkonnamärgise põhjendamisinõuete ja keskkonnamärgisesüsteemi nõuete kontrollimiseks. Kauplejad võivad kasutada [...] nõuetele vastavate märgisesüsteemidega neile antud märgiseid, ilma et nad peaksid läbima käesoleva direktiivi kohast kontrollimenetlust.**

(51) Selleks et võimaldada pädevatel asutustel tõhusamalt kontrollida käesoleva direktiivi sätete rakendamist ja vältida nii palju kui võimalik põhjendamata sõnaselgete keskkonnaväidete [...] **ja** keskkonnamärgiste turulejõudmist, peaksid direktiivis sätestatud ühtlustatud nõuetele vastavad kontrollijad kontrollima, et [...] sõnaselged keskkonnaväited **ja keskkonnamärgisesüsteemid ja vastavad keskkonnamärgised** vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. Et vältida tarbijate eksitamist, peaks kontrollimine toimuma igal juhul enne **sõnaselgete** keskkonnaväidete avalikustamist või keskkonnamärgisesüsteemide **ja vastavate keskkonnamärgiste kättesaadavaks tegemist** [...]. Kontrollija võib asjakohasel juhul märkida ära mitu viisi, kuidas edastada käesoleva direktiivi nõuetele vastavat sõnaselget keskkonnaväidet **või keskkonnamärgist** [...]. Et kauplejatel **ja keskkonnamärgisesüsteemide omanikel** oleks hõlpsam täita sõnaselgete keskkonnaväidete [...] **ja** keskkonnamärgiste põhjendamise [...] norme, tuleks kontrollimisel võtta arvesse väite või keskkonnamärgise laadi ja sisu, sealhulgas seda, kas väide või märgis näib olevat direktiivi 2005/29/EÜ arvestades ebaaus.

- (52) Selleks et tagada kauplejatele kogu siseturul õiguskindlus selle suhtes, et sõnaselged keskkonnaväited **ning keskkonnamärgisesüsteemid ja vastavad keskkonnamärgised** vastavad käesoleva direktiivi nõuetele, peaksid pädevad asutused kõikjal liidus tunnustama vastavussertifikaati. [...]. Vastavussertifikaat ei tohiks siiski piirata keskkonnaväite hindamist direktiivi 2005/29/EÜ täitmist tagavate ametiasutuste või kohtute poolt.
- (53) Selleks et tagada sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgisesüsteemide **ning vastavate keskkonnamärgiste** kontrollimist käsitlevate sätete ühesugused tingimused ning hõlbustada käesoleva direktiivi kontrollisätete täitmise tagamist, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused võtta vastu vastavussertifikaatide ühine vorm ja selliste sertifikaatide väljaandmise tehnilised vahendid. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁹.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(53a) Kontrollija peaks olema määruse (EÜ) nr 765/2008²⁰ kohaselt akrediteeritud kolmandast isikust vastavushindamisasutus või määruse (EÜ) nr 1221/2009 artikli 2 punktis 20 määratletud akrediteeritud keskkonna valdkonna tõendaja. Seega kohaldatakse akrediteeritud kontrollijate suhtes määruse (EÜ) nr 765/2008, sealhulgas selle II peatüki sätteid. [...] Kontrollija peaks tegutsema erapooletult ja objektiivselt. Põhimõtted ja menetlused, mille alusel kontrollija tegutseb, ning nende haldamine ei tohi olla diskrimineerivad. Akrediteeritud kontrollija peaks vastama standardile EN ISO/IEC 17029 „Vastavushindamine. Üldised põhimõtted ja nõuded valideerimis- ja tõendamisasutustele“ [...].

(53b) Määrusega (EL) nr 1024/2012 loodud siseturu infosüsteem (edaspidi „IMI“) on komisjoni poolt koostöös liikmesriikidega välja töötatud veebipõhine tarkvararakendus. Sellega tagatakse keskne sidemehhanism, et hõlbustada piiriülest teabevahetust ja vastastikust abi liikmesriikide asutuste vahel. Liikmesriigid peaksid edastama teabe kontrollija akrediteerimise või litsentsimise kohta IMI kaudu ja võivad valida, kas seda teevad akrediteerimis- või litsentsimisasutused või siis pädevad asutused. Liikmesriikide poolt käesoleva direktiivi kohaldamiseks ja täitmise tagamiseks määratud riiklikel pädevatel asutustel peaks olema võimalik üksteist vastastikku abistada, kui nad teevad korrapäraseid kontrole ja vahetavad omavahel teavet, kasutades turvalise platvormina IMIt. Selleks et toetada riiklikke pädevaid asutusi käesoleva direktiivi täitmise tagamisel, peaks pädevatel asutustel olema otsene juurdepääs vastavussertifikaatidele, mis tuleks IMIsse esitada ja mida kontrollijad peaksid ajakohastama IMIga ühendatud avaliku liidese kaudu.

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise nõuded ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30)

- (53c) Selleks et tagada siseturu hea toimimine ning võimaldada kodanikele ja ettevõtjatele hõlbus juurdepääs selgele, usaldusväärsele, kasutajasõbralikule ja mitmekeelsele teabele käesoleva direktiivi nõuete täitmise viiside kohta, sealhulgas akrediteeritud kontrollijate ajakohastatud loetelule ning nende kontrollijate poolt süsteemiga ühendatud avaliku liidese kaudu IMIsse esitatud vastavussertifikaatide loetelule, teeb komisjon selle teabe üldsusele kättesaadavaks. Selle eesmärgi saavutamiseks sobivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/1724 loodud ühtne digivärv koos kasutajaliidesega „Your Europe“ ja sellega seotud riiklikud portaalid.
- (54) Mikroettevõtjatel ning väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd) peaks olema võimalik saada kasu kestlikumate toodete turu võimalustest, kuid teatavad sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja kontrollimise nõuded võivad neile tekitada proportsionaalselt suuremaid kulusid ja raskusi. Liikmesriigid ja komisjon peaksid andma piisavat teavet ja suurendama teadlikkust käesoleva direktiivi nõuete täitmise viisidest. **Komisjoni [...] ja liikmesriikide toetusmeetmed võiksid [...] sisaldada sihipärast ja erikoolitust ning konkreetset abi ja toetust (sealhulgas rahalist toetust) VKEdele ja eeskätt mikroettevõtjatele, kes soovivad esitada oma toodete või tegevuse kohta sõnaselgeid keskkonnaväiteid. Liikmesriigid võivad konsulteerida VKEsid esindavate organisatsioonidega nende meetmete asjus, mida VKEd peavad kasulikuks. Kuna olulusringi hindamine on sõnaselgete keskkonnaväidete põhjenduse hindamisel oluline, peaks komisjon nägema ette olulusringi hindamise arvutusvahendid, sealhulgas asjakohased andmekogud. Liikmesriigid peaksid oma meetmete võtmisel arvestama kohaldatavaid riigiabieeskirju.**

- (54a) Selleks et tagada kõige väiksematele äriühingutele avalduva mõju proportsionaalsus, tagades samas, et lõpuks peavad kõik kauplejad täitma käesolevas direktiivis sätestatud vastavaid kohustusi, peaksid mikroettevõtjad saama teatavate kohustuste puhul kasutada hilisemat kohaldamiskuupäeva, et neil oleks piisavalt aega oma tavadid ja protsesse vastavalt kohandada.
- (55) Selleks et tagada võrdsed tingimused liidu turul, kus **sõnaselged keskkonnaväited ja keskkonnamärgised** toote või kaupleja [...] **keskkonnaomaduste** kohta põhinevad usaldusväärsetel, võrreldaval ja kontrollitaval teabel, on vaja kehtestada ühised nõuete täitmise tagamise ja vastavusnormid.
- (56) Selleks et tagada käesoleva direktiivi eesmärkide saavutamine ja tulemuslik nõuete täitmise tagamine, peaksid liikmesriigid määrama oma pädevad asutused, kes vastutavad käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise tagamise eest. Arvestades aga käesoleva direktiivi artiklite 5 ja 6 tihedat vastastikust täiendavust direktiivi 2005/29/EÜ sätetega, peaks liikmesriikidel olema ühtlasi lubatud määrata nende täitmise tagamiseks samad pädevad asutused, kes vastutavad direktiivi 2005/29/EÜ täitmise tagamise eest. Järjepidevuse huvides peaksid liikmesriigid juhul, kui nad nii toimivad, saama erandina käesolevas direktiivis sätestatud täitmise tagamise normidest tugineda täitmise tagamise meetmetele ja volitustele, mille nad on kehtestanud kooskõlas direktiivi 2005/29/EÜ artikliga 11. **Liikmesriigid võivad ühtlasi määrata käesoleva direktiivi sätete kohaldamise ja täitmise tagamise eest vastutavaks samad pädevad asutused, kes vastutavad direktiivi 2005/29/EÜ täitmise tagamise eest. Muude artiklite kui käesoleva direktiivi artiklite 5 ja 6 täitmise tagamisel ei või liikmesriigid siiski teha erandeid käesolevas direktiivis sätestatud täitmise tagamise normidest.** Juhtudel, kus liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks määratud pädev asutus ja selleks, et tagada pädevate asutuste ülesannete tulemuslik täitmine, peaks liikmesriik tagama kõigi määratud pädevate asutuste tiheda koostöö.

- (56a) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mida on tunnustatud eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja mis on esindatud liikmesriikide põhiseaduslikes tavades. Seepärast tuleks käesolevat direktiivi tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega. Käesoleva direktiiviga ette nähtud volituste kasutamisel peaksid pädevad asutused leidma sobiva tasakaalu põhiõigustega kaitstud huvide vahel.
- (57) Ilma et see piiraks määrusega (EL) 2017/2394²¹ juba tarbijakaitseasutustele antud volitusi, peaksid pädevatel asutustel olema minimaalsed uurimis- ja täitmise tagamise volitused, et tagada käesoleva direktiivi järgimine **kauplejate [...] ja keskkonnamärgisesüsteemide omanike poolt**, teha üksteisega kiiremini ja tõhusamalt koostööd ning takistada turuosalisi käesolevat direktiivi rikkumast. Need volitused peaksid olema piisavad, et tulla tulemuslikult toime e-kaubanduse ja digikeskkonnaga seotud täitmise tagamise probleemidega ning takistada nõuetele mittevastavatel turuosalistel täitmise tagamise süsteemis olevate lünkade ärakasutamist seeläbi, et nad viivad tegevuse üle liikmesriikidesse, kelle pädevatel asutustel võib olla vähem vahendeid ebaseaduslike tavade vastu võitlemiseks.
- (58) Pädevatel asutustel peaks olema võimalik kasutada uurimises tõenditena kõiki juhtumiga seotud fakte ja asjaolusid.
- (59) Selleks et vältida eksitavate ja põhjendamata sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** levikut liidu turul, peaksid pädevad asutused korrapäraselt kontrollima esitatud sõnaselgeid keskkonnaväiteid ja kasutatavaid keskkonnamärgisesüsteeme, veendumaks, et käesoleva direktiivi nõuded on täidetud.

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2394 tarbijakaitsealaste õigusaktide täitmise tagamise eest vastutavate liikmesriigi asutuste vahelise koostöö kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 1).

- (60) Kui pädevad asutused avastavad käesoleva direktiivi nõuete rikkumise, peaksid nad tegema hindamise ja selle tulemuste põhjal teavitama kauplejat **või keskkonnamärgisesüsteemi omanikku** avastatud rikkumisest ning nõudma kauplejalt **või keskkonnamärgisesüsteemi omanikult** parandusmeetmete võtmist, **kui pädev asutus peab seda [...] vajalikuks ja asjakohaseks**. Et minimeerida nõuetele mittevastava sõnaselge keskkonnaväite või nõuetele mittevastava keskkonnamärgisesüsteemi eksitavat mõju tarbijatele, peaksid pädevad asutused nõudma, et kaupleja **või keskkonnamärgisesüsteemi omanik** võtab tulemuslikud ja kiired meetmed rikkumise heastamiseks. **Pädevate asutuste poolt nõutavad** parandusmeetmed peaksid olema proportsionaalsed avastatud rikkumisega ja selle eeldatava kahjuliku mõjuga tarbijatele. **Parandusmeetmeteks võivad olla näiteks reklaami muutmine, toodete ümbermärgistamine või parandused veebisaidil või meedias**. **Kui kaupleja, kes loob sõnaselge keskkonnaväite, keskkonnamärgisesüsteemi omanik või keskkonnamärgist kasutav kaupleja, ei võta parandusmeetmeid või kui rikkumine jätkub, võivad pädevad asutused nõuda, et parandusmeetmeid võtaks turustaja, kelle tootel, mille ta on turul kättesaadavaks teinud, on nõuetele mittevastav sõnaselge keskkonnaväide või keskkonnamärgis**. Lisaks ei takista selline parandusmeede karistuste määramist, kuna parandusmeetme eesmärk on kõrvaldada rikkumine, samas kui karistus on karistav meede.
- (61) Kui rikkumine ei piirdu üksnes nende riigi territooriumiga ja asjaomane sõnaselge keskkonnaväide **või keskkonnamärgis** on kauplejate hulgas tuntud, peaksid pädevad asutused teavitama teisi liikmesriike tehtud hindamise tulemustest ja meetmetest, mida nad on vastutavalt kauplejalt nõudnud.
- (62) Pädevad asutused peaksid samuti kontrollima sõnaselgeid keskkonnaväiteid **ning keskkonnamärgisesüsteeme ja vastavaid keskkonnamärgiseid** liidu turul, kui nende käsutuses on asjakohane teave, sealhulgas kolmandate isikute esitatud põhjendatud kahtlused, ja tuginedes sellisele teabele. Kahtluse esitanud kolmandad isikud peaksid suutma tõendada piisavat huvi või väitma, et nende õigusi on kahjustatud.

- (63) Tagamaks, et kaupleid ja **keskkonnamärgisesüsteemide omanikke** heidutatakse tulemuslikult käesoleva direktiivi nõuete täitmata jätmisest loobuma, peaksid liikmesriigid kehtestama normid karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi rikkumise korral, ning tagama nende normide rakendamise. Kehtestatud karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Et hõlbustada karistuste ühetaolisemat kohaldamist, on vaja kehtestada ühised **soovituslikud** mitteammendavad kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks rikkumiste korral määratavate karistuste liigid ja tasemed. Need kriteeriumid peaksid muu hulgas hõlmama rikkumise laadi ja raskusastet ning rikkumisest saadud majanduslikku kasu [...].
- (64) [...]
- (65) Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 290 on eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes²² sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (66) Selleks et hinnata õigusakti tulemuslikkust lähtuvalt eesmärkidest, mida sellega soovitakse saavutada, peaks komisjon tegema käesoleva direktiivi hindamise ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamisi järeldusi sisaldava aruande. Et saada käesoleva direktiivi hindamiseks andmeid, peaksid liikmesriigid koguma korrapäraselt teavet käesoleva direktiivi kohaldamise kohta ja esitama selle komisjonile igal aastal.

²² ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (67) Kui komisjon peab käesoleva direktiivi seire ja hindamise tulemuste põhjal asjakohaseks teha ettepanek käesolev direktiiv läbi vaadata, tuleks kaaluda ka seda, kui teostatavad ja asjakohased oleksid lisasätted, milles käsitletakse kohustust kasutada sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamisel ühist meetodit, keskkonnaväidete kasutamise keelu laiendamist **teatavaid** ohtlikke aineid sisaldavatele toodetele [...] või selliste nõuete täiendavat ühtlustamist, mis käsitlevad keskkonnaomaduste [...] kohta esitatavate konkreetsete keskkonnaväidete põhjendamist.
- (68) Selleks et vältida ja ennetada olulist kahju inimeste tervisele ja keskkonnale, tuleks liidus lõpuks järk-järgult lõpetada kõige kahjulikumate ainete kasutamine, eelkõige tarbijale mõeldud toodetes. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1272/2008²³ on keelatud märgistada ohtlikke kemikaale sisaldavaid segusid ja aineid „mittetoksiliste“, „kahjutute“, „mittesaastavate“ või „keskkonnasõbralikena“ või muude väljenditega aine või segu ohutuse kohta või muude kõnealuse aine või segu klassifikatsiooniga vastuolus olevate väljenditega. Liikmesriigid peavad tagama, et seda kohustust täidetakse. Vastavalt kestlikkust toetavas kemikaalistrateegias võetud kohustusele [...] **on komisjon [...] avaldanud teatise „Olulise kasutuse mõiste juhtkriteeriumid ja põhimõtted kemikaale käsitlevates ELi õigusaktides“**²⁴.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

²⁴ **Komisjoni teatis „Olulise kasutuse mõiste juhtkriteeriumid ja põhimõtted kemikaale käsitlevates ELi õigusaktides“ (ELT C, C/2024/2894, 26.4.2024).**

- (69) Kuna käesoleva direktiivi eesmäärke, nimelt parandada siseturu toimimist siseturul tegutsevate majandustegevuses osalejate ning keskkonnaväiteid **ja keskkonnamärgiseid** järgivate tarbijate jaoks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid direktiivi ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (70) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta²⁵ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (71) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1024/2012²⁶ lisa tuleks muuta ja lisada sellesse viide käesolevale direktiivile, et hõlbustada pädevate asutuste vahel siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd.
- (72) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/2394²⁷ lisa tuleks muuta ja lisada sellesse viide käesolevale direktiivile, et hõlbustada piiriülest koostööd käesoleva direktiivi täitmise tagamisel.

²⁵ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ (IMI määrus) (ELT L 316, 14.11.2012, lk 1).

²⁷ ELT L 345, 27.12.2017, lk 1.

(73) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828²⁸ I lisa tuleks muuta ja lisada sellesse viide käesolevale direktiivile tagamaks, et käesolevas direktiivis sätestatud tarbijate kollektiivsed huvid on kaitstud.

(73a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1724²⁹ I lisa tuleks muuta ja lisada sellesse viide käesolevale direktiivile, et hõlbustada läbipaistvat teabe levitamist käesoleva direktiivi nõuete ja selle järgimise viiside kohta. Ettevõtjate osas on ELi tasandil olemas mitu seda reguleerivat õigusakti, sealhulgas piiranguteta õigusakte, millega nõutakse ettevõtjatelt äriühingu kestlikkusosalase hoolsuskohustuse täitmist või millega nõutakse kestlikkusteabe avalikustamist investoritele, tarbijatele või muudele sidusrühmadele. Selle hõlbustamiseks peaks määrus (EL) 2018/1724 võimaldama asjakohase teabe levitamist piisavalt sidusal ja terviklikul viisil, tuginedes kohaldatavale liidu õigusele, kooskõlas selle sätetega ja vastavalt käesolevas direktiivis sätestatule. ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2020. aasta direktiiv (EL) 2020/1828, mis käsitleb tarbijate kollektiivsete huvide kaitsmise esindushagisid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/22/EÜ (ELT L 409, 4.12.2020, lk 1).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1724, millega luuakse ühtne digivärv teabele ja menetlustele ning abi- ja probleemilahendamisteenustele juurdepääsu pakkumiseks ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012 (ELT L 295, 21.11.2018, lk 1).

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse sõnaselgete keskkonnaväidete suhtes, mida kauplejad esitavad **vabatahtlikult** toote või kaupleja kohta, [...] **ning vastavate keskkonnamärgiste kasutamist võimaldavate keskkonnamärgisesüsteemide suhtes ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavades.**
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata sõnaselgete keskkonnaväidete, **keskkonnamärgiste ega keskkonnamärgisesüsteemide** suhtes, mida reguleeritakse või põhjendatakse järgmiste õigusaktidega kehtestatud normide alusel:
 - a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 66/2010³⁰;
 - b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/848³¹;
 - c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1369³²;
 - d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ³³;

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta (ELT L 27, 30.1.2010, lk 1).

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL (ELT L 198, 28.7.2017, lk 1).

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (uuesti sõnastatud) (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

- e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 305/2011³⁴ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [lisada number] (tulevane ajakohastatud ehitustoodete määrus);
- f) [...]
- g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1221/2009³⁵;
- h) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/94/EÜ³⁶;
- i) [...];
- j) **Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/1542³⁷ [...];**
- k) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/62/EÜ³⁸;
- l) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852³⁹;
- m) [...];
- n) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/27/EL⁴⁰;

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ (ELT L 88, 4.4.2011, lk 5).

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1).

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiiv 1999/94/EÜ, milles käsitletakse kütusesäästuga ja süsinikdioksiidi heitmetega seotud andmete tarbijale kättesaadavust uute sõiduautode turustamisel (EÜT L 12, 18.1.2000, lk 16).

³⁷ **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2023. aasta määrus (EL) 2023/1542, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmteid, millega muudetakse direktiivi 2008/98/EÜ ja määrust (EL) 2019/1020 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ.**

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

- o) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/34/EL⁴¹ ning muud liidu, liikmesriigi või rahvusvahelised normid, standardid või suunised finantsteenuste, -instrumentide ja -toodete kohta;
- oa) nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ⁴²;
- ob) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) [lisada number] (ReFuelEU Aviation)^[...];
- oc) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/740⁴³;
- od) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2023/2413⁴⁴;
- p) muud [...] liidu **õigusaktid** [...], milles on sätestatud, millistel tingimustel võib või tuleb esitada teatavaid sõnaselgeid keskkonnaväiteid teatavate toodete või kauplejate kohta, või liidu õigusnormid, millega on kehtestatud nõuded teatavate toodete või kauplejate keskkonnamõju, -aspektide või -toime hindamise või neist teavitamise kohta või **keskkonnamärgiste või keskkonnamärgisesüsteemide tingimused, kui muudes liidu õigusaktides ei ole sätestatud teisiti.**

[...]

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

⁴² Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimeistiku kaitse kohta.

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta määrus (EL) 2020/740, mis käsitleb rehvide kütusesäästlikkuse ja muude näitajate märgistamist ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1369 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1222/2009 (ELT L 177, 5.6.2020, lk 1–31).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. oktoobri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/2413, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001, määrust (EL) 2018/1999 ja direktiivi 98/70/EÜ seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv (EL) 2015/652 (ELT L, 2023/2413, 31.10.2023).

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „keskkonnaväide“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis o määratletud keskkonnaväide;
- (2) „sõnaselge keskkonnaväide“ – [...] **kirjalikult või suuliselt, sealhulgas audiovisuaalmeedias, esitatud** [...] keskkonnaväide, **mis ei ole** keskkonnamärgis;
- (3) „kaupleja“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis b määratletud kaupleja (direktiivis 2005/29/EÜ on kasutatud mõistet „ettevõtja“);
- (4) „toode“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis c määratletud toode;
- (5) „tarbija“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis a määratletud tarbija;
- (6) „ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis d määratletud ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavad;
- (6a) „[...] sõnaselge keskkonnaväite loomine“ – [...] sõnaselge keskkonnaväite [...] **kasutuselevõtt ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavas liidu tarbija suunas [...] või selle järgnev uuesti esitamine ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud kaubandustavas sama kaupleja poolt, kes selle väite kasutusele võttis;**
- (7) „kestlikkusemärgis“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis q määratletud kestlikkusemärgis;
- (8) „keskkonnamärgis“ – kestlikkusemärgis, mis hõlmab ainult või peamiselt toote, protsessi või kaupleja keskkonnaomadusi [...];

- (8a) „keskkonnamärgisesüsteem“ – sertifitseerimissüsteem, mis tõendab, et toode, protsess või kaupleja vastab teatavatele [...] nõuetele, ja võimaldab vastava keskkonnamärgise kasutamist [...];
- (8b) „koondkeskkonnamärgis“ – keskkonnamärgis, mis kajastab toote või kaupleja kahe või enama keskkonnamõju kumulatiivset või koondreitingut või -hinnet;
- (8c) „keskkonnamärgisesüsteemi omanik“ – füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes [...] vastutab konkreetse keskkonnamärgisesüsteemi väljatöötamise ja haldamise eest;
- (9) „tooterühm“ – tooted, mida kasutatakse samalaadsetel eesmärkidel ja mis on kasutamise seisukohast samalaadsed või millel on samalaadsed funktsionaalsed omadused;
- (10) „sertifitseerimissüsteem“ – direktiivi 2005/29/EÜ artikli 2 punktis r määratletud sertifitseerimissüsteem;
- (11) „kontrollimine“ – kontrollija tehtav vastavushindamine, mille eesmärk on kontrollida, kas sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendus [...] on kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud nõuetega või kas keskkonnamärgisesüsteemid **ja vastavad keskkonnamärgised** on kooskõlas käesoleva direktiiviga;
- (12) „väärtusahel“ – kõik toote või kaupleja tegevuse olelusringi osaks olevad tegevused ja protsessid, sealhulgas toote taastootmine;
- (13) „olelusring“ – toote oluluse jooksul üksteisele järgnevad ja üksteisega seotud etapid, nimelt tooraine hankimine või loodusvaradest tootmine, eeltöötlemine, tootmine, ladustamine, turustamine, paigaldamine, kasutamine, hooldamine, parandamine, täiustamine, renoveerimine ja korduskasutamine ning olelusringi lõpp;
- (14) „esmane teave“ – teave, mille kaupleja on mõõtnud või kogunud otse ühes või mitmes tema tegevust esindavas rajatises;

- (15) „teisene teave“ – teave, mis põhineb muudel allikatel kui esmane teave, sealhulgas kirjandusel, insener-tehnilistel uuringutel ja patentidel;
- (16) „üldsus“ – üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut ja nende isikute ühendused, kauplejad või rühmad;
- (17) „keskkonnatoime“ – teatava toote või tooterühma või kaupleja või sektori toime, mis on seotud selle toote või tooterühma või selle kaupleja või sektori tegevuse keskkonnaaspektide või -mõjudega;
- (18) „keskkonnaaspekt“ – kaupleja või sektori tegevuse osa või toodete või tooterühmade element, millel on või võib olla vastasmõju keskkonnaga;
- (19) „keskkonnamõju“ – keskkonna positiivne või negatiivne muutus, mis on täielikult või osaliselt põhjustatud kaupleja või sektori tegevusest või tootest või tooterühmast selle olelusringi jooksul;

(19a) [...]

(19b) „turul kättesaadavaks tegemine“ – määruse (EL) 2019/1020 artikli 3 punktis 1 määratletud turul kättesaadavaks tegemine;

(19c) „keskkonnaomadus“ – keskkonnaaspekt, -mõju või -toime;

(19d) „panustamisväide“ – kliimaga seotud sõnaselge keskkonnaväide, milles kaupleja väidab[...], et on süsiniku arvestusühikute ostmisega [...] panustanud kliimameetmetesse, kasutamata seejuures neid süsiniku arvestusühikuid osa oma heite tasakaalustamiseks;

(19e) „kompensatsiooniväide“ – kliimaga seotud sõnaselge keskkonnaväide, milles kaupleja väidab, et on osa oma heite [...] tasakaalustamiseks ostnud süsiniku arvestusühikuid; [...]

- (19f) „kasvuhoonegaaside koguheide“ – kaupleja 1., 2. ja 3. valdkonna heide (CO₂ ekvivalenttonnides), mis on arvutatud vastavalt 1., 2. ja 3. valdkonna heite (bruto) ja kasvuhoonegaaside koguheite avalikustamise nõuetele ning seotud kohaldamisnõuetele kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/34/EL seoses kestlikkusaruandluse standarditega;
- (19g) „VKE“ – väike või keskmise suurusega ettevõtja komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ (mis käsitleb mikroettevõtete, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust) lisa artikli 2 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 3

Sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste põhjendamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kaupleja, kes **loob sõnaselge keskkonnaväite**, teeb **selle** sõnaselge [...] keskkonnaväite põhjendamiseks hindamise. Selle hindamise raames:
 - a) täpsustatakse, kas väide on seotud kogu toote, toote osa või toote teatavate aspektidega või kaupleja kõigi tegevustega või nende tegevuste teatava osa või aspektiga, vastavalt sellele, mis on väite puhul asjakohane;
 - b) tuginetakse laialdaselt tunnustatud teaduslikele tõenditele, kasutatakse täpset teavet ja võetakse arvesse asjakohaseid **meetodeid ja määruse (EL) nr 1025/2012⁴⁵ artikli 2 lõikes 1 määratletud** rahvusvahelisi standardeid;

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ.

- c) **tõendatakse, et keskkonnaomadus** [...], mille kohta väide esitatakse, on, **eelkõige** olulusringi seisukohast, [...] **asjakohane ja** oluline;
- d) võetakse arvesse kõiki keskkonnaaspekte või -mõjusid, mis on olulised keskkonnatoime hindamiseks, kui väide esitatakse keskkonnatoime kohta;
- e) tõendatakse, et väide ei ole samaväärne nõuetega, mis on tooterühma kuuluvate toodete või sektori kauplejate suhtes õigusaktidega kehtestatud;
- f) [...]
- g) **tõendatakse, et** [...] väites käsitletava keskkonnaomaduse [...] parandamine **ei** põhjusta [...] olulist kahju seoses määruse (EL) 2020/852⁴⁶ artiklis 17 sätestatud keskkonnaeesmärkidega [...];
- h) [...]
- i) kasutatakse keskkonnaomaduse [...] puhul, mille kohta väide esitatakse, kauplejale kättesaadavat esmast teavet;
- j) kasutatakse juhul, kui esmane teave ei ole kättesaadav, keskkonnaomaduse [...] puhul asjakohast teisest teavet, mis on selle toote või kaupleja, mille kohta väide esitatakse, konkreetset väärtusahelat esindav.

1a. Kui sõnaselge keskkonnaväide kaupleja kohta on seotud kliimaga, sealhulgas väited, mis põhinevad süsiniku arvestusühikute kasutamisel, võetakse hindamisel lisaks käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud nõuetele arvesse kõnealuse väite eripära ja konkreetseid aspekte, tagamaks, et tarbijad on hästi informeeritud süsiniku arvestusühikute kasutamisest ja nende mõjust. Asjakohasel juhul tehakse selle hindamise raames muu hulgas järgmist:

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13).

(a-1) [...]

- a) [...] tehakse kindlaks [...] kaupleja kasvuhoonegaaside koguheide, samuti selle vähendamine, [...] tulevane heitetase ja [...] kasutatud süsiniku arvestusühikud, sealhulgas CO₂ ekvivalenttonnides omandatud ühikute kogus, ning need kõik esitatakse eraldi, märkides ära asjaomase ajavahemiku;**
- b) [...] täpsustatakse, kas [...] kasutatud süsiniku arvestusühikud on seotud heite vähendamise või süsiniku sidumisega, kas sellega seotud heite vähendamine või [...] süsiniku sidumine aitab kaasa kasvuhoonegaaside heite vähendamisele vastuvõtvas riigis või mitte, kas sidumine [...] on alaline või ajutine, millise süsteemi alusel [...] arvestusühikuid kontrolliti ja need sertifitseeriti ning milline register need välja andis;**
- c) [...]**
- d) [...]**
- e) kui sõnaselge keskkonnaväide on kompensatsiooniväide, mille kohaselt on kauplejal kasvuhoonegaaside heite osas keskkonnale neutraalne, väiksem või positiivne mõju, tehakse hindamisel ka järgmist:**
 - i) tõendatakse, et kaupleja on seadnud nullnetoheite eesmärgi, nagu on sätestatud [...] direktiivis 2013/34/EL seoses kestlikkusaruandluse standarditega, ja liigub eesmärgi saavutamiseks süsinikuheite vähendamise suunas;**
 - ii) avalikustatakse, kui suur osa (protsentides) kasvuhoonegaaside koguheitest on konkreetse ajavahemiku jooksul süsiniku arvestusühikute abil tasakaalustatud.**

[...] Erandina punktides a, b ja e on kauplejad, kes on direktiivi 2013/34/EL artikli 3 lõigetes 1, 2 ja 3 määratletud mikroettevõtjad või väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad, kes ei ole direktiivi 2013/34/EL artikli 2 punkti 1 alapunktis a määratletud avaliku huvi üksused, kohustatud kohaldama punktides a, b ja e sätestatud kohustusi üksnes 1. ja 2. valdkonna heite suhtes.

Selleks et tagada lõike 1a ühetaolised rakendamistingimused, võtab komisjon

31. detsembriks 2027 vastu rakendusaktid, milles sätestatakse üksikasjalikumad normid hindamise kohta, mille kaupleja peab kliimaga seotud sõnaselge keskkonnaväite (sh süsiniku arvestusühikute kasutamisel põhinevad väited) põhjendamiseks kõnealuse väite loomisel tegema, sealhulgas selle kohta, kuidas tõendada kasutatud arvestusühikute kvaliteeti ja terviklikkust. Komisjon võtab asjakohasel juhul arvesse järgmist:

- a. kauplejate esitatavad kliimaga seotud keskkonnaväidete eri liigid, sealhulgas panustamis- ja kompensatsiooniväited, tunnistades samas, et kliimaga seotud eri liiki väidete puhul on asjakohased erinevad nõuded;
- b. artikli 3 lõike 1a punkti e alapunktis i osutatud sektoripõhised süsinikuheite vähendamise suundumused kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/34/EL seoses kestlikkusaruandluse standarditega;
- c. see, kui lihtne on VKEdel saada teavet ja andmeid hindamise tegemiseks ning seda teavet ja neid andmeid kasutada.

Rakendusaktide vastuvõtmisel võtab komisjon arvesse teaduslikku või muud kättesaadavat tehnilist teavet, sealhulgas asjaomaseid rahvusvahelisi standardeid, ning kui see on asjakohane, tagab kooskõla asjaomaste liidu õigusaktidega.

Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 19 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

[...]

[...]

1aa. Keskkonnamärgisesüsteemi omanik kohaldab vastava keskkonnamärgise andmiseks mõeldud keskkonnamärgisesüsteemi kriteeriumide suhtes *mutatis mutandis* sõnaselgete keskkonnaväidete suhtes kohaldatavaid nõudeid, mis on sätestatud vastavalt lõigetele 1, 1a ja 2.

2. Kui tõendatakse, et on olemas olulised **negatiivsed** keskkonnamõjud, mida väide ei hõlma, kuid lõike 1 punktis c osutatud hindamiseks ei ole laialdaselt tunnustatud teaduslikke tõendeid, võtab mõne muu [...] **keskkonnaomaduse** kohta väidet esitav kaupleja kättesaadavat teavet arvesse ja vajaduse korral ajakohastab hinnangut kooskõlas lõikega 1, niipea kui laialdaselt tunnustatud teaduslikud tõendid on kättesaadavad.
3. [...]
4. Selleks et edendada suuremat ühtlustamist ja tagada ühtsel turul võrdsed tingimused, võtab komisjon kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusaktid, et täiendada käesolevat artiklit, lisades ELi keskkonnajalajälje määramise meetodid, sealhulgas keskkonnajalajälje määramise normid ja organisatsiooni keskkonnajalajälje sektoripõhised normid. Eeldatakse, et nende kasutamine vastab lõikes 1 sätestatud põhjendamisnõuetele, kui meetod sobib sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgise jaoks. Kui komisjon teeb kindlaks, et suurema ühtlustamise edendamiseks ja ühtsel turul võrdsete tingimuste tagamiseks on vaja edendada muid võrdlusaluste seadmise meetodeid, või kui sõnaselgete keskkonnaväidete või keskkonnamärgiste arengu korrapärasest seirest, millele on osutatud artiklis 20, ilmneb teatavate **sõnaselgete** keskkonnaväidete või keskkonnamärgiste puhul erinevusi lõigetes [...] 1 ja 1aa sätestatud nõuete kohaldamises ja sellised erinevused takistavad siseturu toimimist, või kui komisjon teeb kindlaks, et nõuete puudumine **konkreetsete** sõnaselgete keskkonnaväidete või **keskkonnamärgiste** kohta põhjustab tarbijate laialdast eksitamist, [...] on komisjonil **õigus** võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada lõigetes 1 ja 1aa sätestatud sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõudeid järgmiselt:

- a) määrata kindlaks keskkonnaomaduste [...] hindamise [...] normid, sealhulgas [...] sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste põhjendamise meetodid ning tegevused, protsessid, materjalid, heitkogused ja toote kasutusviisid, mis mõjutavad oluliselt või ei saa mõjutada asjaomaseid keskkonnaomadusi [...];
 - b) määrata kindlaks, milliste keskkonnaaspektide või -mõjude kohta tuleb esitada esmane teave, ning määrata kindlaks kriteeriumid, mille alusel saab hinnata esmase ja teise teabe täpsust, või
 - c) kehtestada teatavate tooterühmade ja sektorite jaoks konkreetsed olulusringil põhinevad sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise normid.
5. Kui komisjon täpsustab kooskõlas eelmise lõikega veelgi sõnaselgete keskkonnaväidete **või keskkonnamärgiste** põhjendamise nõudeid, võtab ta arvesse teaduslikku või muud kättesaadavat tehnilist teavet, sealhulgas asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, ning võtab vajaduse korral arvesse järgmist:
- a) konkreetset metoodilist lähenemisviisi nõudvate sektorite ja toodete eripära;
 - b) konkreetsete tooterühmade või sektorite võimalik panus liidu kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisse;
 - c) liidu **õigusest** [...] tulenev asjakohane teave;
 - d) see, kui lihtne on [...] VKEdel [...] saada teavet ja andmeid hindamise tegemiseks ning seda teavet ja neid andmeid kasutada.

6. Sõnaselgeid keskkonnaväiteid toote või kaupleja kumulatiivse keskkonnamõju kohta saab keskkonnamõjude koondnäitaja põhjal antud üheainsa keskkonnahindena esitada üksnes siis, kui järgitakse sellise koondnäitaja arvutamiseks liidu õiguses kehtestatud norme. [...] Koondkeskkonnamärgise võib anda üksnes siis, kui reitingu või hinde aluseks olev koondamise metoodika on kehtestatud liidu õiguse kohaselt. Juhul kui ja seni kuni sellist koondamise metoodikat liidu tasandil veel ei ole, võivad liikmesriigid oma õiguses kehtestada või säilitada [...] koondamise metoodika, mida saab kasutada sellise sõnaselge keskkonnaväite esitamiseks keskkonnamõjude koondnäitaja või -hinde [...] alusel või koondkeskkonnamärgise alusena, tingimusel et need sõnaselged keskkonnaväited ja keskkonnamärgised vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.

Artikkel 3a

[...] Lihtsustatud menetlus sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamiseks

[...]

- 1. Kui kaupleja loob sõnaselge keskkonnaväite, mille kohaselt toote või kaupleja keskkonnaomadus ületab muus liidu õigusaktis sätestatud miinimumnõudeid, ja kui see väide põhineb kõnealuses liidu õigusaktis nõutud põhjendamismetoodikal, siis erandina artiklitest 3 ja 10 tõendab see kaupleja kõnealuse muu liidu õigusakti põhjendamisnõuete täitmist lõike 4 kohases tehnilises eridokumentatsioonis.**
- 2. Kui kaupleja, kellele on antud keskkonnamärgis, loob sõnaselge keskkonnaväite selle märgisega sertifitseeritud keskkonnaomaduste kohta, siis erandina artiklitest 3 ja 10 tõendab see kaupleja asjaomase sõnaselge keskkonnaväite puhul keskkonnamärgisega sertifitseeritud kriteeriumide täitmist lõike 4 kohases tehnilises eridokumentatsioonis.**
- 2a Kui kaupleja saab toetust ühest või mitmest ökokavast, mille liikmesriik on kehtestanud oma ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavas kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artikliga 31, ja loob sõnaselge keskkonnaväite kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade järgimise kohta, siis erandina artiklitest 3 ja 10 tõendab see kaupleja asjaomase väite kooskõla asjakohases ökokavas ette nähtud kohustuste ja meetmetega lõike 4 kohases tehnilises eridokumentatsioonis.**

- 2aa. Kui kaupleja on toetusesaaja seoses sekkumisega, mille liikmesriik on kehtestanud oma ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavas kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artikliga 70 või 72, ja loob sõnaselge keskkonnaväite, mis on otseselt seotud selle sekkumise järgimisega, siis erandina artiklitest 3 ja 10 tõendab see kaupleja asjaomase väite kooskõla asjakohaste kohustustega lõike 4 kohases tehnilises eridokumentatsioonis.**
- 3. Erandina artiklitest 3 ja 10 täidab kaupleja, kes loob sõnaselge keskkonnaväite, mis kuulub teise lõigu kohaselt vastu võetud [...] rakendusaktides määratletud väidete kohaldamisalasse, kõnealustes rakendusaktides sätestatud põhjendamisnõuded ja [...] tõendab nõuete täitmist lõike 4 kohases tehnilises eridokumentatsioonis. Seda erandit ei kohaldata võrdlevatele sõnaselgetele keskkonnaväidetele, [...] kliimaga seotud sõnaselgetele keskkonnaväidetele ega tulevast keskkonnatoimet käsitlevatele sõnaselgetele keskkonnaväidetele.**

Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles määratakse kindlaks selliste sõnaselgete keskkonnaväidete liigid, mille puhul ei ole nende laadi tõttu üldjuhul vaja artikli 3 kohast täielikku hindamist ega artikli 10 kohast kontrollimist, et saavutada käesoleva direktiivi eesmärgid, ning mis vastavad kõigile järgmistele kriteeriumidele.

- 1. Väite põhjendamiseks ei peeta vajalikuks täielikku olulusringi [...] hindamist.**
- 2. Väide on seotud üheainsa keskkonnaomadusega.**
- 3. Väide ei puuduta keskkonnaomadust, mis toob keskkonnamõju eri kategooriates kaasa märkimisväärsed järeleandmisi.**

Teises lõigus osutatud rakendusaktides sätestatakse iga sõnaselge keskkonnaväite liigi puhul [...] nõutav põhjenduse hindamine, mida sõnaselge keskkonnaväite loov kaupleja peaks esimeses lõigus osutatud erandi kohaldamisel järgima [...]. Sellised põhjendamisinõuded on kaupleja jaoks vähem koormavad kui artiklis 3 sätestatud nõuded.

Komisjon võtab hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] vastu teises ja kolmandas lõigus sätestatud rakendusakti, milles täpsustatakse teatavad sõnaselgete keskkonnaväidete liigid, mille puhul saab kasutada esimeses lõigus kirjeldatud erandit, seades [...] sõnaselged keskkonnaväited tähtsuse järjekorda, lähtudes asjakohasusest, lihtsusest ja kasutussagedusest [...]. [...]

4. Kui kaupleja loob lõike 1, 2, 2a, 2aa või 3 kohase sõnaselge keskkonnaväite [...], tõendab see kaupleja tehnilises eridokumentatsioonis, et asjaomase sõnaselge keskkonnaväite puhul on täidetud nendes lõigetes osutatud nõuded. Tehniline eridokumentatsioon täidetakse ja tehakse pädevatele asutustele kättesaadavaks enne sõnaselge keskkonnaväite avalikustamist [...].

Selleks et tagada ühetaoline kohaldamine kogu liidus, võtab komisjon hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] vastu rakendusakti, et täiendavalt täpsustada vastava tehnilise eridokumentatsiooni [...] vorm ja sisu, mis hõlmab vähemalt järgmisi elemente:

- a. sõnaselge keskkonnaväite või sõnaselgete keskkonnaväidete liik või liigid, hõlmatud toote või toodete või tegevuste liigi või liikide määratlus ning väitega või väidetega hõlmatud keskkonnaomadused;
- b. kui see on asjakohane, lõikes 3 osutatud asjaomase nõude või asjaomaste nõuete liigi või liikidega ning asjakohasel juhul toote või toodete või tegevuste liigi või liikidega seotud põhjendamisinõuded;

- c. kui see on asjakohane, katse-, mõõtmis-, arvutus- või muud meetodid, mida kasutatakse tehnilises eridokumentatsioonis esitatavate väärtuste kindlaksmääramiseks;
 - d. kui see on asjakohane, kasutatavad üleminekumeetodid, ühtlustatud standardid või nende osad või ühtsed kirjeldused;
 - e. teave, mille ettevõtjad peavad tehnilises eridokumentatsioonis esitama ja mis on vajalik, et võimaldada kontrollida esitatud väite vastavust põhjendamisnõuetele, sealhulgas vorm ja järjekord;
 - f. [...]
 - g. [...]
 - h. [...]
 - i. rakendusmeetme hindamise ja võimaliku läbivaatamise kuupäev, võttes arvesse tehnika arengut ja turusuundumusi.
5. Käesolevas artiklis osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 19 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
- 5a. Tehnilises eridokumentatsioonis esitatud hinnang ei piira keskkonnaväite hindamist riigi ametiasutuste või kohtute poolt kooskõlas direktiiviga 2005/29/EÜ.
6. [...] [...]

Võrdlevate sõnaselgete keskkonnaväidete ja võrdlevate keskkonnamärgiste põhjendamine

1. Selliste sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamine, milles väidetakse või antakse mõista, et tootel või kaupljal on väiksem keskkonnamõju või parem keskkonnatoime kui teistel toodetel või kaupljetel [...], peab lisaks artiklis 3 sätestatud nõuetele vastama järgmistele nõuetele:

(a-1) toode või kaupleja, mille kohta võrdlev sõnaselge keskkonnaväide või võrdlev keskkonnamärgis esitatakse, kuulub samasse tooterühma või sektorisse kui toode või kaupleja, millega võrdlus tehakse. Võrdlevad sõnaselged keskkonnaväited või võrdlevad keskkonnamärgised peavad olema seotud toodetega, mida kasutatakse samalaadsetel eesmärkidel või mis on kasutamise seisukohast samalaadsed või millel on samalaadsed funktsionaalsed omadused kui toodetel, millega võrdlus tehakse;

- a) teave **ja** andmed, mida kasutatakse nende toodete või kaupljetate keskkonna**omaduste** [...] hindamiseks, millega võrdlus tehakse, on samaväärsed teabe ja andmetega, mida kasutatakse selle toote või kaupleja keskkonna**omaduste** [...] hindamiseks, mille kohta väide esitatakse, **ning on loodud või kogutud samaväärsel viisil.**

Keskkonnaomaduste hindamiseks kasutatav meetod peab olema sama;

- b) [...]
- c) omavahel võrreldavate toodete ja kaupljetate väärtusahela etappide hõlmatus on samaväärne ning tagab, et kõigi omavahel **võrreldavate** toodete ja kaupljetate puhul võetakse arvesse kõige olulisemaid etappe;
- d) keskkonna**omaduste** [...] hõlmatus on omavahel võrreldavate toodete ja kaupljetate puhul samaväärne ning sellega tagatakse, et keskkonna**omadused, mille kohta keskkonnaväide esitatakse, on olulised** kõigi võrreldavate toodete ja kaupljetate **või tooterühma puhul, millesse asjaomased tooted kuuluvad [...];**

e) võrdluses kasutatud eeldused on võrreldavate toodete ja kauplejate puhul määratud samaväärsel viisil.

2. **Võrdlevad keskkonnaväited ei tohi olla seotud väites käsitletava toote keskkonnaomaduste [...] paranemisega võrreldes sama kaupleja või turul enam mitte tegutseva konkureeriva kaupleja või tarbijatele enam mitte müüva kaupleja muu toote keskkonnaomadustega [...], välja arvatud juhul, kui need väited põhinevad tõenditel, mis tõendavad, et paranemine on oluline ja saavutatud viimase viie aasta jooksul. [...]** Sellistel juhtudel selgitatakse sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgise põhjenduses, kuidas see paranemine mõjutab väites käsitletava toote muid asjakohaseid keskkonnaomadusi [...], ning esitatakse selgelt võrdlusaasta.
3. [...]

Artikkel 4a

[...]

Artikkel 5

[...] *Sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste edastamine*

1. Liikmesriigid tagavad, et kauplejad ja keskkonnamärgisesüsteemide omanikud on kohustatud edastama **tarbijatele** sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgise selgel ja **arusaadaval viisil ning** kooskõlas käesolevas artiklis ja asjakohasel juhul artiklis 6 sätestatud nõuetega.

2. Sõnaselged keskkonnaväited **ja keskkonnamärgised** [...] hõlmavad üksnes selliseid keskkonnaomadusi, [...] **mis on tehtud kindlaks asjaomase toote või kaupleja seisukohast olulistena kooskõlas artikli 3 lõike 1 punktiga c või d ning** [...] mis on põhjendatud vastavalt artiklites 3 ja 4 sätestatud nõuetele.
3. Kui sõnaselge keskkonnaväide **või keskkonnamärgis** on seotud lõpptootega ja kasutusetapp on üks selle toote kõige asjakohasemaid olulusringi etappe, peab see **sõnaselge keskkonnaväide või keskkonnamärgis** sisaldama **ka** teavet selle kohta, kuidas tarbija peaks toodet kasutama, et saavutada toote eeldatav keskkonnatoime. [...].
4. [...]
5. [...]
6. [...]
- 6a. Süsiniku arvestusühikute kasutamisel põhinevate sõnaselgete keskkonnaväidete puhul märgivad kauplejad lõikes 6d osutatud põhjenduse hindamise kokkuvõttes, et väide põhineb süsiniku arvestusühikute kasutamisel, ja selgitavad, kas sõnaselge keskkonnaväide puudutab [...] heite vähendamist ja/või süsiniku sidumist ning kas tegemist on panustamis- või kompensatsiooniväitega. Kui keskkonnamärgis põhineb süsiniku arvestusühikute kasutamisel, esitatakse see teave lõikes 6f osutatud hindamise kokkuvõttes.

- 6b. [...] Kui sõnaselge keskkonnaväide või keskkonnamärgis on seotud toote või kaupleja tulevase keskkonnatoimega, lisab kaupleja [...] lõikes 6d osutatud põhjenduse hindamise kokkuvõttesse või [...] lõikes 6f osutatud põhjenduse hindamise kokkuvõttesse rakenduskava üksikasjad vastavalt direktiivi 2005/29/EÜ artikli 6 lõike 2 punktile d.**

[...]

- 6c. Sellise sõnaselge keskkonnaväite edastamisel, mis põhineb keskkonnamõjude koondnäitajal või -hindel, või koondkeskkonnamärgise kasutamisel edastatakse see koondnäitaja või -hinne tarbijatele läbipaistvalt ja arusaadavalt. Teave vahemike ja olemasolevate klasside või tasemete ning asjaomase klassi või taseme kohta esitatakse koos sõnaselge keskkonnaväite või koondkeskkonnamärgisega.**
- 6d. Kaupleja teeb artikli 3, või kui see on asjakohane, artikli 3a kohaselt tehtud põhjenduse hindamise kokkuvõtte [...] koos väitega tasuta kättesaadavaks füüsilisel või digitaalsel kujul, kasutades selleks andmekandjat või linki, või sõnaselge keskkonnaväite kaupleja valdustes esitamise korral [...]. See kokkuvõtte esitatakse tarbijatele selgelt ja kergesti mõistetavalt keeles, mille määrab kindlaks liikmesriik, kus väide esitatakse; selles märgitakse keskkonnaomadused, mida väide käsitleb, [...] ning see hõlmab asjakohasel juhul väite põhjendusega seotud vastavussertifikaati, millele on osutatud artiklis 10, ja vastavussertifikaadi koostanud kontrollija kontaktandmeid, välja arvatud isikuandmed.**
- [...]

- 6e. [...] Kui kauplejad kasutavad keskkonnamärgist, tehakse keskkonnamärgisesüsteemi veebisait koos keskkonnamärgisega kättesaadavaks [...] andmekandjal või lingi kaudu. [...]
- 6f. Keskkonnamärgisesüsteemi omanikud teevad artikli 3 kohaselt tehtud keskkonnamärgise põhjenduse hindamise kokkuvõtte kättesaadavaks oma veebisaidil. Kokkuvõtte esitatakse tarbijatele selgelt ja kergesti mõistetavalt. Selles märgitakse keskkonnaomadused, mida märgis käsitleb. See hõlmab keskkonnamärgisesüsteemi vastavussertifikaati ja artiklis 10 osutatud vastavat märgist ning vastavussertifikaadi koostanud kontrollija kontaktandmeid, välja arvatud isikuandmed, ja asjakohasel juhul keskkonnamärgisesüsteemi heakskiitmist tõendavat dokumenti.
7. Kui tarbija, avaliku sektori asutus või muu isik, kellel on õigustatud huvi kaitsta tarbijate huve, nagu on sätestatud ELi õiguses, seda taotleb, tehakse digitaalsel kujul kättesaadavaks kaupleja või keskkonnamärgisesüsteemi omaniku põhjendust ja kohustuste täitmist puudutav lisateave. See teave peab hõlmama [...] järgmist:
- i. asjaomased liidu või rahvusvahelised standardid, kui see on asjakohane;
 - ii. sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgisega hõlmatud keskkonnaomaduste hindamiseks, mõõtmiseks ja seireks kasutatud alusuuringud või arvutused, jätmata välja selliste uuringute või arvutuste tulemusi, ja selgitused nende ulatuse, eelduste ja piirangute kohta, välja arvatud juhul, kui teave on ärisaladus kooskõlas direktiivi (EL) 2016/943⁴⁷ artikli 2 punktiga 1.

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (EMP-s kohaldatav tekst).

8. Toodete puhul, mis on hõlmatud määrusega .../... [kestlike toodete ökodisaini määrus] või muude liidu õigusaktidega, millega nõutakse digitaalset tootepassi, lisatakse tootepassi artiklis 5 [...] sätestatud teave. [...]
- Igal juhul peab andmekandja või link olema väite kõrval selgelt nähtav. Lisaks kasutatakse andmekandjate ning füüsilise toote ja digitaalse esituse vaheliste seoste loomisel digitaalse tootepassi ühtlustatud standardeid, mille viited on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas.
9. [...]
10. Kui teatavate keskkonnaomaduste [...] põhjendamise suhtes kohaldatakse artikli 3 lõike 4 punktides a ja c osutatud delegeeritud õigusaktidega kehtestatud norme, võib komisjon võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada käesolevas artiklis [...] sätestatud sõnaselgete keskkonnaväidete **või keskkonnamärgiste** edastamise nõudeid ja **veelgi** täpsustada, millist teavet saab või tuleb edastada selliste keskkonnaomaduste [...] kohta, tagamaks, et tarbijaid ei eksitata.

Artikkel 5a

[...]

Artikkel 5b

[...]

Artikkel 6

Võrdlevate sõnaselgete keskkonnaväidete ja võrdlevate keskkonnamärgiste edastamine

[...]

Lisaks võrreldavaid tooteid või kauplejaid käsitlevale teabele lisatakse artikli 5 lõikes 6d osutatud sõnaselgete keskkonnaväidete põhjenduse hindamise kokkuvõttesse või artikli 5 lõikes 6f osutatud keskkonnamärgiste põhjenduse hindamise kokkuvõttesse [...] järgmine teave:

- (1) võrreldavate toodete või kauplejate keskkonnaomaduste [...] hindamiseks kasutatud teave ja andmed, sealhulgas see, kuidas need on loodud või kogutud;
- (2) toodete või kauplejate hindamiseks ja võrdlemiseks kasutatud meetodika, sealhulgas nende võrreldavuse põhjendatud selgitus;
- (3) võrdlusaasta.

[...]

Artikkel 7

[...]

Keskkonnamärgistele ja keskkonnamärgisesüsteemidele esitatavad nõuded

1. [...]

1a. [...]

1a. Keskkonnamärgisesüsteemi omanikud esitavad oma keskkonnamärgisesüsteemi ja vastava keskkonnamärgise kontrollimiseks vastavalt artiklile 10. Kauplejad, kelle toodetele või organisatsioonile on keskkonnamärgis antud nõuetele vastava keskkonnamärgisesüsteemi poolt, võivad seda keskkonnamärgist kasutada ilma artiklis 10 osutatud kontrollimenetlust läbimata.

1b. Erandina eelmisest lõigust ja ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 6a kohaldamist, võivad liikmesriigid otsustada vabastada ametiasutuste loodud riiklikud või piirkondlikud keskkonnamärgisesüsteemid artikli 10 kohasest kontrollimisest, tingimusel et nende suhtes kohaldatakse samaväärseid menetlusi, et kontrollida nende vastavust käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele.

Nende menetlustega tagatakse, et kontrolli viib läbi määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 2 punktis 11 määratletud riiklik akrediteerimisasutus või keskkonnamärgisega seotud keskkonnamärgisesüsteemi loovast asutusest sõltumatu avalik-õiguslik asutus, mis tegutseb suurima erialase usaldusväärsuse, erapooletuse ja nõutava tehnilise pädevusega.

Ametiasutused teavitavad komisjoni sellistest keskkonnamärgisesüsteemidest.

2. **Keskkonnamärgis põhineb keskkonnamärgisesüsteemil.** [...] Keskkonnamärgisesüsteem peab vastama järgmistele nõuetele:

- a) teave keskkonnamärgisesüsteemi omandilise kuuluvuse ja otsuseid tegevate organite kohta on läbipaistev, tasuta kättesaadav, kergesti mõistetav ja piisavalt üksikasjalik;
- b) teave keskkonnamärgisesüsteemi eesmärkide kohta ning keskkonnamärgisesüsteemi nõuetele vastavuse järelevalveks kehtestatud nõuete ja menetluste kohta on läbipaistev, tasuta kättesaadav, kergesti mõistetav ja piisavalt üksikasjalik;
- c) keskkonnamärgisesüsteemidega liitumise tingimused on proportsionaalsed ettevõtte suuruse ja käibega, et mitte jätta välja väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid;
- d) **keskkonnamärgisesüsteemi omanik on välja töötanud** keskkonnamärgisesüsteemi nõuded, **konsulterides asjaomaste** ekspertide **ja sidusrühmadega**, kes suudavad tagada nende teadusliku usaldusväärsuse [...] ja [...] nende asjakohasuse ühiskondlikust seisukohast;
- e) keskkonnamärgisesüsteemil on olemas kaebuste ja vaidluste lahendamise mehhanism.
- f) [...]

3. Alates [väljaannete talitus, palun lisada *käesoleva direktiivi [...] kohaldamise alguskuupäev*] peavad liikmesriikide ametiasutuste loodud uued riiklikud või piirkondlikud keskkonnamärgisesüsteemid **saama enne liidu turule sisenemist komisjoni heakskiidu, tagamaks, et need keskkonnamärgisesüsteemid annavad võrreldes olemasolevate liidu, riiklike või piirkondlike keskkonnamärgisesüsteemidega [...] lisaväärtust, nagu see on määratletud käesoleva artikli lõikes 8 nimetatud rakendusaktides, ning vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. Liikmesriikide ametiasutuste poolt** enne seda kuupäeva loodud riiklike või piirkondlike keskkonnamärgisesüsteemide raames võib [...] jätkata keskkonnamärgiste andmist liidu turul, tingimusel et need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.

[...]

4. Alates [väljaannete talitus, palun lisada *käesoleva direktiivi [...] kohaldamise alguskuupäev*] peavad kolmandate riikide ametiasutuste loodud uued keskkonnamärgisesüsteemid, mille raames antakse liidu turul kasutamiseks mõeldud keskkonnamärgiseid, saama enne liidu turule sisenemist komisjoni heakskiidu, tagamaks, et need **keskkonnamärgisesüsteemid** annavad võrreldes [...] olemasolevate liidu, riiklike või piirkondlike **keskkonnamärgisesüsteemidega** [...] lisaväärtust, **nagu see on määratletud käesoleva artikli lõikes 8 nimetatud rakendusaktides**, ning vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. Kolmandate riikide ametiasutuste poolt enne seda kuupäeva loodud keskkonnamärgisesüsteemide raames võib jätkata liidu turul kasutamiseks mõeldud keskkonnamärgiste andmist, tingimusel et need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.
5. Liikmesriigid tagavad, et eraettevõtjate poolt pärast [väljaannete talitus, palun lisada *käesoleva direktiivi [...] kohaldamise alguskuupäev*] loodud keskkonnamärgisesüsteemid kiidetakse heaks üksnes juhul, kui need **keskkonnamärgisesüsteemid** annavad võrreldes [...] olemasolevate liidu, riiklike või piirkondlike **keskkonnamärgisesüsteemidega** [...] lisaväärtust, **nagu see on määratletud käesoleva artikli lõikes 8 nimetatud rakendusaktides**, ning kui need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.

Seda uute keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmise menetlust kohaldatakse liidus ja kolmandates riikides eraettevõtjate loodud süsteemide suhtes.

Liikmesriigid teatavad komisjonile, kui uued eraalgatuslikud süsteemid on heaks kiidetud.

Enne rakendamise kuupäeva liidus ja kolmandates riikides eraettevõtjate poolt loodud keskkonnamärgisesüsteemide raames võib jätkata liidu turul kasutamiseks mõeldud keskkonnamärgiste andmist, tingimusel et need vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.

6. Lõigetes 3, 4 ja 5 osutatud heakskiidu saamiseks esitavad uute keskkonnamärgisesüsteemide [...] **omanikud** tõendavad dokumendid, mis sisaldavad järgmist:
- a) süsteemi väljatöötamise põhjendus;
 - b) süsteemi kavandatav kohaldamisala;
 - c) tõendid selle kohta, et süsteem annab lisaväärtust, nagu on sätestatud **lõigetes 3, 4, 5 ja 8** [...];
 - d) ettepanek keskkonnamärgise väljatöötamise ja andmise kavandatavate kriteeriumide ja metoodika kohta ning eeldatav mõju turule;
 - e) keskkonnamärgisesüsteemi omandilise kuuluvuse ja otsuseid tegevate organite üksikasjalik kirjeldus.

Esimeses lõigus osutatud dokumendid esitatakse **lõigetes 3 ja 4** osutatud süsteemide puhul komisjonile ning lõikes 5 osutatud süsteemide puhul liikmesriikide ametiasutustele [...].

- 6a. **Liikmesriikides ametlikult tunnustatud riiklikud või piirkondlikud EN ISO 14024 I tüübi ökomärgisesüsteemid on vabastatud artikli 10 kohasest kontrollimisest, kui need [...] vastavad käesoleva direktiivi nõuetele. Liikmesriigid kehtestavad menetlused selliste süsteemide ametlikuks tunnustamiseks. Liikmesriigid [...] teavitavad komisjoni sellistest ametlikult tunnustatud EN ISO 14024 I tüübi ökomärgisesüsteemidest [...], mille suhtes võib nimetatud erandit kohaldada. Liikmesriigid teavitavad komisjoni, kui selliseid süsteeme eespool nimetatud kriteeriumide alusel enam ei tunnustata.**

Kauplejad, kellele on antud ametlikult tunnustatud EN ISO 14024 I tüübi ökomärgis, ning kes loovad sõnaselge keskkonnaväite kõnealuse keskkonnamärgisega sertifitseeritud keskkonnaomaduste kohta, vabastatakse hindamisest vastavalt artikli 3a lõikele 2.

7. Komisjon avaldab ja ajakohastab loetelu ametlikult tunnustatud **riiklikest või piirkondlikest EN ISO 14024 I tüübi ökomärgistest, millest liikmesriigid on komisjoni [...] teavitanud vastavalt lõikele 6a, ja muudest keskkonnamärgistest**, mida on vastavalt lõigetele 3, 4 ja 5 lubatud liidu turul kasutada [...] **alates** [väljaannete talitus, palun lisada *käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäev*].
8. Selleks et tagada ühetaoline kohaldamine kogu liidus, võtab komisjon **hiljemalt ... [18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]** vastu rakendusaktid, et:
 - a) sätestada üksikasjalikud nõuded keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmiseks vastavalt lõigetes 3, 4 ja 5 osutatud kriteeriumidele, **eelkõige selle kohta, kuidas tuleks hinnata lisaväärtust. Lisaväärtuse hindamisel võetakse arvesse järgmisi kriteeriume:**
 1. keskkonnamärgisesüsteemi keskkonnaalased eesmärgid;
 2. keskkonnaomaduste [...] hõlmatus [...] keskkonnamärgises;
 3. märgisesüsteemiga hõlmatud tooterühm(ad) või sektor(id);
 4. suutlikkus toetada VKEde rohepööret või
 5. [...] geograafiline turg, kus keskkonnamärgisesüsteem toimib;
 - b) määrata täpsemalt kindlaks lõikes 6 osutatud tõendavate dokumentide vorm ja sisu;

- c) sätestada üksikasjalikud normid **lõigetes 3, 4 ja 5** osutatud heakskiitmise menetluse kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 19 **lõikes 2** osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgiste põhjenduse läbivaatamine

Liikmesriigid tagavad, et **sõnaselge keskkonnaväite loonud** [...] kaupleja vaatab sõnaselge keskkonnaväite põhjendamiseks kasutatud teabe läbi ja ajakohastab seda **vastavalt**, kui esineb asjaolusid, mis võivad mõjutada väite täpsust, ning hiljemalt viie aasta möödumisel artikli **10** lõikes 6 osutatud **vastavussertifikaadi väljaandmise** kuupäevast [...] **või asjakohasel juhul kuupäevast, mil artiklis 3a osutatud tehniline eridokumentatsioon tehakse pädevatele asutustele kättesaadavaks** [...]. Läbivaatamise käigus vaatab kaupleja üle kasutatud alusteabe, et tagada täielik vastavus artiklite 3 ja 4 ning asjakohasel juhul artikli 3a nõuetele.

Keskkonnamärgisesüsteemi omanikud vaatavad sõnaselgete keskkonnamärgiste põhjendamiseks kasutatud teabe läbi ja ajakohastavad seda, kui esineb asjaolusid, mis võivad mõjutada keskkonnamärgise täpsust, ning hiljemalt viie aasta möödumisel artikli 10 lõikes 6 osutatud vastavussertifikaadi väljaandmise kuupäevast. Läbivaatamise käigus vaatab keskkonnamärgisesüsteemi omanik üle kasutatud alusteabe, et tagada täielik vastavus artiklite 3 ja 4 nõuetele.

Sõnaselge keskkonnaväite **või keskkonnamärgise** ajakohastatud **põhjendust** kontrollitakse kooskõlas artikliga 10. **Kui sõnaselge keskkonnaväide kuulub artikli 3a kohaldamisalasse, ajakohastab väite loonud kaupleja tehnilist eridokumentatsiooni ajakohastatud põhjendusega.**

[...]

Artikkel 10

Sõnaselgete keskkonnaväidete[...], keskkonnamärgiste ja [...] keskkonnamärgisesüsteemide põhjenduse kontrollimine[...]

1. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, et **kontrollida** [...] sõnaselgeid keskkonnaväiteid [...] artiklites 3 ja 4 sätestatud nõuete alusel.
2. Liikmesriigid kehtestavad menetlused, et kontrollida keskkonnamärgisesüsteemide ja vastava keskkonnamärgise vastavust artiklites 3, 4 ja 8 sätestatud nõuetele.
3. [...]
4. **Ilma et see piiraks artikli 8 lõigete 1b ja 6a kohaldamist**, teeb [...] artiklis 11 sätestatud nõuetele vastav kontrollija lõigetes 1 ja 2 osutatud menetluste kohaselt kontrolli, enne kui **kaupleja loob sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgisesüsteemi omanik teeb keskkonnamärgisesüsteemi ja vastava keskkonnamärgise kättesaadavaks**.
5. Kontrollimisel võtab kontrollija arvesse sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgisesüsteemi ja vastava keskkonnamärgise laadi ja sisu.
6. Pärast kontrolli lõpetamist ja kui sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgisesüsteemi ja vastava keskkonnamärgise kooskõla käesoleva direktiivi nõuetega on tõendatud, koostab kontrollija [...] vastavussertifikaadi, [...] millega kinnitatakse sõnaselge keskkonnaväite või keskkonnamärgisesüsteemi ja vastava keskkonnamärgise vastavust käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele. **Ilma et see piiraks artikli 9 kohaldamist, kehtib vastavussertifikaat maksimaalselt viis aastat [...]**.
7. Käesoleva direktiivi kohaldamise ja selle täitmise tagamise eest vastutavad pädevad asutused tunnustavad vastavussertifikaati. [...]

7a. Kontrollijad edastavad ja/või teatavad liikmesriigi pädevatele asutustele järgmise:

- a) lõikes 6 osutatud vastavussertifikaadid, mille kehtivusaeg on kuni viis aastat;**
- b) vastavussertifikaadid, mis on välja antud pärast sõnaselgete keskkonnaväidete põhjenduse läbivaatamist, nagu on osutatud artiklis 9;**
- c) vastavussertifikaatide kehtetuks tunnistamine või muust ajakohastamine, sealhulgas vastavalt artikli 15 lõike 3b kohasele pädevate asutuste otsusele,**

kasutades määrusega (EL) nr 1024/2012 loodud siseturu infosüsteemiga (edaspidi „IMI“) ühendatud avaliku liidese mitmekeelset standardvormi.

Komisjon avaldab IMIsse esitatud vastavussertifikaatide alusel ajakohastatud vastavussertifikaatide loetelu ühtse digivärava kaudu.

7b. IMIga ühendatud avalik liides peab eelkõige pakkuma tehnilisi funktsioone, mis on vajalikud selleks, et kontrollijad saaksid hallata oma juurdepääsu liidesele ja tegevust liideses ning teha vastavussertifikaatide edastamise ja haldamisega seotud toiminguid ning teha nendega seotud muudatusi, nagu nende registreerimine, esitamine ja ajakohastamine.

Avalik liides võimaldab ka kustutada kõik selles salvestatud andmed, sealhulgas kontrollijate kontod, kui neid andmeid ei ole enam vaja otstarbeks, milleks neid koguti või töödeldi.

7c. IMIs või IMIga ühendatud avalikus liideses registreeritud või nende kaudu vahetatud isikuandmeid sisaldavat teavet töödeldakse IMIs kooskõlas määruse (EL) nr 1024/2012 artiklitega 14–17.

7d. Määruse (EL) 2017/2394 kohaseks tarbijakaitsealaseks koostööks IMIs registreeritud pädevatele asutustele tuleks süsteemis anda juurdepääs esitatud vastavussertifikaatidele.

8. Vastavussertifikaat ei piira keskkonnaväite hindamist riigi ametiasutuste või kohtute poolt kooskõlas direktiiviga 2005/29/EÜ.
9. **Hiljemalt** ... [[...] **18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva**] võtab komisjon vastu rakendusaktid, et sätestada lõikes [...] **6** osutatud vastavussertifikaadi vormi üksikasjad ning sellise vastavussertifikaadi väljaandmise **ja sellest teatamise** tehnilised vahendid **ja kord**. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 19 **lõikes 2** osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 11

Kontrollija

1. Kontrollija on määruse (EÜ) nr 765/2008⁴⁸ kohaselt **kontrollitoiminguteks** akrediteeritud [...] vastavushindamisasutus **või määruse (EÜ) nr 1221/2009 artikli 2 punktis 2 määratletud [...] tõendaja.** [...]
- 1a. **Kontrollija peab vastama standardile EN ISO/IEC 17029 „Vastavushindamine. Üldised põhimõtted ja nõuded valideerimis- ja tõendamisasutustele“.**
2. Akrediteerimine hõlmab eelkõige lõikes 3 sätestatud nõuetele vastavuse hindamist.
3. Kontrollija peab vastama järgmistele nõuetele:
- a) kontrollija on keskkonnaväidet kandvast tootest või keskkonnaväitega seotud kauplejast **või keskkonnamärgisega seotud keskkonnamärgisesüsteemi omanikust sõltumatu kolmandast isikust asutus;**

⁴⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise nõuded ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

- b) kontrollija, tema juhtkond ja kontrolliülesannete täitmise eest vastutavad töötajad ei osale tegevuses, mis võib olla vastuolus nende otsuste sõltumatuse ja usaldusväärsusega kontrollitoimingutes, **milleks neid on akrediteeritud**;
- c) kontrollija ja tema töötajad **tegutsevad mittediskrimineerival viisil ning** teevad kontrollitoiminguid suurima erialase usaldusväärsuse ja nõutava tehnilise pädevusega ega allu surveavaldustele ega ahvatlustele, eelkõige rahalistele, mis võivad nende otsuseid või kontrollitoimingute tulemusi mõjutada. **Tagatakse kontrollijate, nende juhtkonna ja kontrolliülesannete täitmise eest vastutavate töötajate erapooletus; [...]**.
- d) kontrollijal on vajalikud oskused, seadmed ja taristu, et teha kontrollitoimingud, milleks ta on akrediteeritud;
- e) kontrollijal on **piisavad ressursid, tehnilised võimalused ning** piisav arv sobiva kvalifikatsiooniga kogenud töötajaid, **kellel on piisavad kogemused selliste keskkonnamõju hindamise meetoditega töötamisel nagu olulusringi hindamine** ja kes vastutavad kontrolliülesannete täitmise eest;
- f) kontrollija töötajad hoiavad ametisaladust kogu kontrolliülesannete täitmisel saadud teabe suhtes;

- g) kui kontrollija kasutab kontrollimisega seotud konkreetsete ülesannete täitmiseks alltöövõtjat või tütaretttevõtjat, vastutab ta täielikult alltöövõtja või tütaretttevõtja täidetavate ülesannete eest ning hindab ja jälgib alltöövõtja või tütaretttevõtja kvalifikatsiooni ja nende tehtud tööd. **Alltöövõtjad või tütaretttevõtjad võivad täita üksnes ülesandeid, mis on kontrollija akrediteerimisulatuses. Kontrollija tagab, et tema alltöövõtjate või tütaretttevõtjate tegevused ei mõjuta tema kontrollitoimingute konfidentsiaalsust, objektiivsust ega erapooletust.**

[...]

- 3a. **Riiklikud akrediteerimisasutused, litsentsimisasutused või pädevad asutused teatavad aredikteerimisest või litsentsimisest, akrediteeringu või litsentsi kehtetuks tunnistamisest või kontrollija akrediteerimise või litsentsimise muudest ajakohastamistest siseturu infosüsteemi (IMI) kaudu. Komisjon avalikustab IMIsse esitatud teabe alusel kontrollijate ajakohastatud loetelu ühtse digivärava kaudu.**

Artikkel 12

Mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

Komisjon võtab asjakohaseid meetmeid, sealhulgas vähemalt teeb kättesaadavaks digivahendid, näiteks olulusringi hindamise arvutamise jaoks, kaasa arvatud asjaomased andmestikud, võtab vastu suunised ja võtab teadlikkuse suurendamise meetmeid, et hõlbustada käesoleva direktiivi kohaldamist VKEde poolt, eelkõige lihtsustades ja leevendades nõuete kohaldamise protsessi mikroettevõtjate jaoks. Komisjon konsulteerib suuniste koostamisel ja muude meetmete väljatöötamisel liikmesriikidega ja VKEde esindusorganisatsioonidega. Komisjon võtab käesolevas lõigus osutatud suunised vastu hiljemalt ... [48 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva].

Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et aidata [...] **VKEdel ja eelkõige mikroettevõtjatel** kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid. Need meetmed hõlmavad vähemalt suuniseid või samalaadseid mehhanisme, et suurendada teadlikkust sellest, kuidas täita sõnaselgeid keskkonnaväiteid **ja keskkonnamärgiste kasutamist** käsitlevaid nõudeid. [...]

Ilma et see piiraks kohaldatavate riigiabieskirjade kohaldamist, võivad sellised komisjoni [...] või liikmesriikide võetavad meetmed hõlmata ka järgmist:

- a) rahaline toetus;
- aa) **suunised olemasolevate ELi programmide kaudu kättesaadava rahalise toetuse kohta;**
- b) juurdepääs rahastusele;
- c) juhtimisalane ja töötajate erikoolitus;
- d) korralduslik ja tehniline tugi.

Artikkel 13

Pädevate asutuste määramine ja kooskõlastusmehhanism

1. Liikmesriigid määravad ühe või mitu pädevat asutust, kes vastutavad käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise tagamise eest.
2. **Kui liikmesriigid määravad artiklite 5 ja 6 täitmise tagamiseks riigi ametiasutused või kohtud, kes vastutavad direktiivi 2005/29/EÜ täitmise tagamise eest, võivad asjaomased liikmesriigid teha erandeid käesoleva direktiivi artiklitest 14–17 ja kohaldada täitmise tagamise norme, mis on vastu võetud kooskõlas direktiivi 2005/29/EÜ artiklitega 11–13.**
3. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, tagab liikmesriik, et iga asutuse ülesanded on selgelt piiritletud ning et on loodud asjakohased teabevahetus- ja kooskõlastusmehhanismid.
4. Liikmesriigid teatavad **siseturu infosüsteemi kaudu** komisjonile ja teistele liikmesriikidele viivitamata oma pädevate asutuste nimed ja nende pädevusvaldkonnad.

Artikkel 14

Pädevate asutuste volitused

1. Liikmesriigid annavad oma pädevatele asutustele inspekteerimis- ja täitmise tagamise volitused, mis on vajalikud, et tagada vastavus käesolevale direktiivile.

2. Pädevatele asutustele lõike 1 alusel antud volitused hõlmavad vähemalt järgmist:
- a) õigus saada juurdepääs asjakohastele käesoleva direktiivi rikkumisega seotud mis tahes vormis või vormingus dokumentidele, andmetele ja teabele, olenemata nende talletamiseks kasutatavast andmekandjast või kohast, ning õigus teha või saada nende koopiaid;
 - b) õigus nõuda igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult asjakohaste mis tahes vormis või vormingus teabe, andmete või dokumentide esitamist, olenemata nende talletamiseks kasutatavast andmekandjast või kohast, eesmärgiga teha kindlaks, kas on esinenud või esineb käesoleva direktiivi rikkumine, ja selgitada välja sellise rikkumise üksikasjad;
 - c) õigus alustada omal algatusel uurimisi või menetlusi, et lõpetada või keelata käesoleva direktiivi rikkumised;
 - d) õigus nõuda kauplejatelt **või keskkonnamärgisesüsteemi omanikelt** piisavate ja tõhusate parandusmeetmete rakendamist ning muude asjakohaste meetmete võtmist, et lõpetada käesoleva direktiivi rikkumine;
 - e) õigus kohaldada seoses käesoleva direktiivi rikkumistega vajaduse korral esialgset õiguskaitset;
 - f) õigus määrata käesoleva direktiivi rikkumiste eest karistusi kooskõlas artikliga 17.

3. Pädevad asutused võivad kasutada oma **käesoleva direktiivi alusel** läbiviidavates uurimistes tõenditena mis tahes teavet, dokumente, järeldusi, avaldusi või uurimisteavet, olenemata nende talletamise vormist ja andmekandjast.
- 3a. **Käesolevas artiklis sätestatud volituste rakendamine ja kasutamine peab olema proportsionaalne ning kooskõlas liidu ja liikmesriikide õigusega, sealhulgas kohaldatavate menetluslike tagatiste ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtetega. Vastu võetud uurimis- ja täitemeetmed peavad vastama rikkumise laadile ja tegelikule või võimalikule kogukahjule.**

Artikkel 15

Nõuetele vastavust käsitlevad järelevalve- ja parandusmeetmed

1. Liikmesriikide pädevad asutused, mis on määratud kooskõlas artikliga 13, teevad esitatud sõnaselgete keskkonnaväidete ja kasutatavate keskkonnamärgisesüsteemide korrapäraseid kontrolle liidu turul. Aruanded, milles [...] **koondatakse** nende kontrollide tulemused, tehakse üldsusele internetis kättesaadavaks.
2. Kui liikmesriigi pädevad asutused avastavad käesolevas direktiivis sätestatud kohustuse rikkumise, teevad nad hindamise, mis hõlmab kõiki käesolevas direktiivis sätestatud asjakohaseid nõudeid.

3. Kui pädevad asutused leiavad pärast lõikes [...] 2 [...] osutatud hindamist, et sõnaselge keskkonnaväite põhjendus [...] [...] ei vasta käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele, **ning kui pädevad asutused peavad parandusmeetmeid [...] vajalikuks ja asjakohaseks**, teavitavad nad väite **loonud** [...] kauplejat mittevastavusest ning nõuavad, et kaupleja võtaks **viivitamata** [...] kõik asjakohased parandusmeetmed, et viia sõnaselge keskkonnaväide [...] käesoleva direktiiviga vastavusse või lõpetada nõuetele mittevastava sõnaselge keskkonnaväite kasutamine ja sellele viitamine. **Kui pädevad asutused leiavad, et kaupleja ei täida käesolevas direktiivis sätestatud edastamisnõudeid, ning kui pädevad asutused peavad parandusmeetmeid vajalikuks ja asjakohaseks**, teavitavad nad kauplejat mittevastavusest ja nõuavad, et kaupleja võtaks viivitamata kõik asjakohased parandusmeetmed, et viia sõnaselge keskkonnaväite edastamine käesoleva direktiiviga vastavusse. Sellised meetmed peavad olema võimalikult tõhusad ja kiired ning neis tuleb samal ajal järgida proportsionaalsuse põhimõtet ja õigust olla ära kuulatud. [...].

- 3a.** Kui pädevad asutused leiavad pärast lõikes [...] 2 osutatud hindamist, et keskkonnamärgisesüsteem ja vastav keskkonnamärgis ei vasta käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele, ning kui pädevad asutused peavad parandusmeetmeid [...] vajalikuks ja asjakohaseks, teavitavad nad keskkonnamärgisesüsteemi omanikku mittevastavusest ning nõuavad, et märgisesüsteemi omanik võtaks viivitamata [...] kõik asjakohased parandusmeetmed, et viia keskkonnamärgisesüsteem ja vastav keskkonnamärgis käesoleva direktiiviga vastavusse või lõpetada nõuetele mittevastava keskkonnamärgise kasutamise ja sellele viitamise lubamine. Sellised meetmed peavad olema võimalikult tõhusad ja kiired ning nende puhul tuleb samal ajal järgida proportsionaalsuse põhimõtet ja õigust olla ära kuulatud. Kui pädevad asutused leiavad, et keskkonnamärgist kasutatav kaupleja ei täida käesolevas direktiivis sätestatud edastamisnõudeid, ning kui pädevad asutused peavad parandusmeetmeid [...] vajalikuks ja asjakohaseks, teavitavad nad kauplejat mittevastavusest ja nõuavad, et kaupleja võtaks viivitamata kõik asjakohased parandusmeetmed, et viia keskkonnamärgise edastamine käesoleva direktiiviga vastavusse. [...].
- 3b** Kui pädev asutus otsustab pärast teises lõigus osutatud hindamist, et artikli 10 kohaselt välja antud vastavussertifikaat tuleb tühistada või kehtetuks tunnistada, ning kontrollija ei võta pärast kõnealuse otsuse teatavakstegemist artikli 10 lõike 7a punkti c kohaseid meetmeid, on pädeval asutusel õigus võtta asjakohaseid meetmeid IMIs.
- 3c.** Pädevad asutused abistavad üksteist käesoleva artikli kohaste nõuetele vastavust käsitlevate järelevalvemeetmete võtmisel ning [...] võivad sel eesmärgil kasutada IMIt.

Artikkel 16

Kaebuste menetlemine ja õiguskaitse kättesaadavus

1. Füüsilistel ja juriidilistel isikutel või organisatsioonidel, kellel on liidu või riigisisese õiguse kohaselt **piisav** huvi **või kes väidavad, et nende õigusi on kahjustatud, juhul kui liikmesriigi haldusmenetluse normides on selline eeltingimus sätestatud**, on õigus esitada pädevatele asutustele põhjendatud kaebusi, kui nad objektiivsete asjaolude põhjal leiavad, et kaupleja ei täida käesoleva direktiivi sätteid.
2. Esimese lõigu kohaldamisel loetakse, et valitsusvälistel üksustel või organisatsioonidel, kes edendavad inimeste tervise, keskkonna- või tarbijakaitset ja vastavad liikmesriigi õiguse nõuetele, on piisav huvi.
3. Pädevad asutused hindavad lõikes 1 osutatud põhjendatud kaebust ja võtavad vajaduse korral vajalikke meetmeid, sealhulgas isiku või organisatsiooni inspekteerimine ja ärakuulamine, et neid kaebusi kontrollida. Kui nõuete mittetäitmine leiab kinnitust, võtavad pädevad asutused vajalikke meetmeid kooskõlas artikliga 15.
4. [...]
5. [...]
6. Liikmesriigid tagavad, et üldsusele tehakse kättesaadavaks praktiline teave võimaluste kohta kasutada käesolevas artiklis osutatud haldusliku ja kohtuliku läbivaatamise menetlusi.

Artikkel 17

Karistused

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis tulenevad direktiivist 2008/99/EÜ,⁴⁹ kehtestavad liikmesriigid käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi õigusaktide sätete rikkumiste eest kohaldatavaid karistusi käsitlevad normid ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
2. Liikmesriikide pädevad asutused võtavad rikkumiste korral määratavate karistuste liigi ja taseme kindlaksmääramisel **asjakohastel juhtudel** nõuetekohaselt arvesse järgmisi **mitteammendavaid ja soovituslikke kriteeriume**:
 - a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;
 - b) see, kas rikkumine oli tahtlik või tulenes hooletusest, ning kaupleja **või keskkonnamärgisesüsteemi omaniku** võetud meetmed tarbijate kantud kahju leevendamiseks või heastamiseks [...],
 - c) **ning, juhul kui liikmesriike peab seda vajalikuks**, vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus, mida näitab näiteks vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastane sissetulek;
 - d) vastutavate isikute poolt rikkumisest saadud majanduslik kasu, **niivõrd kui seda on võimalik kindlaks määrata**;
 - e) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad rikkumised;
 - f) juhtumi asjaolude suhtes kohaldatavad muud raskendavad või kergendavad tegurid;

⁴⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 6.12.2008, lk 28).

- g) kauplejale **või keskkonnamärgisesüsteemi omanikule** [...] teistes liikmesriikides sama rikkumise eest määratud karistused piiriüleste juhtumite puhul, kui teave selliste karistuste kohta on kättesaadav määrusega (EL) 2017/2394 loodud mehhanismi kaudu.

3. [...]

Artikkel 18

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 3 lõikes 4 ja artikli 5 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [*väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäev*]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 3 lõikes 4 ja artikli 5 lõikes 8 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Artikli 3 lõike 4 ja artikli 5 lõike 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole [kahe kuu] jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega [kahe kuu] võrra.

Artikkel 19

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5[...].

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 20

Seire

1. Liikmesriigid jälgivad korrapäraselt käesoleva direktiivi kohaldamist, tuginedes järgmisele:
 - a) [...]
 - b) [...] ülevaade sõnaselgete keskkonnaväidete **liikidest** ja keskkonnamärgisesüsteemidest, mille puhul pädevad asutused on nõudnud kauplejalt **või keskkonnamärgisesüsteemi omanikult** parandusmeetmete võtmist kooskõlas artikliga 15 või määranud karistuse kooskõlas artikliga 17.
2. Lõikes 1 osutatud teabes peavad olema ära märgitud sõnaselge keskkonnaväide või keskkonnamärgisesüsteem, [...] rikkumise laad, parandusmeetmete laad ja kestus ning määratud karistus, kui see on asjakohane.
3. Liikmesriigid esitavad lõikes 1 [...] osutatud teabe komisjonile **iga kahe aasta tagant** [...].
4. Tuginedes lõike 3 kohaselt kogutud teabele ja liikmesriikide poolt artikli 15 lõike 1 kohaselt kättesaadavaks tehtud teabele ning vajaduse korral lisakonsultatsioonidele pädevate asutustega, avaldab Euroopa Keskkonnaamet iga kahe aasta järel aruande, mis sisaldab hinnangut sõnaselgete keskkonnaväidete ja keskkonnamärgisesüsteemide arengu kohta igas liikmesriigis ja kogu liidus. Aruanne peab võimaldama eristamist vastavalt väite esitanud kaupleja suurusele ja põhjenduse kvaliteedile.

Artikkel 21

Hindamine ja läbivaatamine

1. Hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: viis aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäeva] hindab komisjon käesolevat direktiivi lähtuvalt eesmärkidest, mida sellega soovitakse saavutada, ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamisi järeldusi sisaldava aruande.
2. Lõikes 1 osutatud aruandes hinnatakse, kas käesoleva direktiiviga on saavutanud selle eesmärk, eelkõige seoses järgmisega:
 - a) tagatakse, et toote või kaupleja keskkonnatoime kohta esitatud sõnaselged keskkonnaväited **ja keskkonnamärgised** põhinevad usaldusväärsel, võrreldaval ja kontrollitaval teabel;
 - aa) tagatakse artiklis 3a sätestatud lihtsustatud menetluse rakendamine ja tõhusus;**
 - b) tagatakse, et keskkonnamärgisesüsteemid põhinevad sertifitseerimissüsteemidel ja vastavad artiklis 8 sätestatud asjakohastele nõuetele;
 - c) tagatakse, et liikmesriigid **või komisjon** kiidavad uued [...] keskkonnamärgisesüsteemid selliste toodete või kauplejate jaoks, mis on juba hõlmatud olemasolevate süsteemidega, heaks ainult juhul, kui need pakuvad lisaväärtust võrreldes olemasolevate **liidu, riiklike või piirkondlike keskkonnamärgisesüsteemidega**;
 - d) kehtestatakse normid sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** edastamise kohta liidu turul ning välditakse topeltkulusid selliste väidete **või märgiste** edastamisel;
 - e) tugevdatakse siseturu toimimist.

ea) VKEdele, eelkõige mikroettevõtjatele, pakutava toetuse asjakohasus ja tõhusus.

2a. Direktiivi (EL) 2024/825 kohase aruandluse raames hindab komisjon direktiivi (EL) 2024/825 ja käesoleva direktiivi vastastikust täiendavust ning vajadust nende suurema kooskõla järele. Seda hinnangut arvesse võttes esitab komisjon direktiivi (EL) 2024/825 läbivaatamise osana Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hiljemalt 27. septembriks 2031.

3. Kui komisjon peab seda asjakohaseks, lisatakse lõikes 1 osutatud aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva direktiivi asjakohaste sätete muutmiseks, sealhulgas kaalutakse täiendavaid sätteid, mis käsitlevad järgmist:

a) võimaluste loomine ring-, bio- ja rohemajanduse jaoks, hinnates, kas on asjakohane ja teostatav kehtestada kohustus kasutada **sõnaselgete** keskkonnaväidete **või keskkonnamärgiste** põhjendamisel ühist ja vajaduse korral olulusringil põhinevat meetodit;

b) mürgivabale keskkonnale ülemineku hõlbustamine, kaaludes **sõnaselgete** keskkonnaväidete **või keskkonnamärgiste** kasutamise keelamist sellist [...] **ainet[...]** **sisaldavate** toodete puhul, [...] **mis on määruse (EÜ) nr 1272/2008 [...] VI lisa**

3. osas klassifitseeritud mõnda järgmisse ohuklassi või -kategooriasse:

– kantserogeensus, 1. ja 2. kategooria;

– mutageensus sugurakkudele, 1. ja 2. kategooria;

– reproduktiivtoksilisus, 1. ja 2. kategooria;

- *inimese endokriinfunktsiooni kahjustav, 1. ja 2. kategooria;*
- *keskkonnas endokriinfunktsiooni kahjustav, 1. ja 2. kategooria;*
- *ohtlik veekeskkonnale, 1. kategooria äge mürgisus või 1. kategooria krooniline mürgisus;*
- *püsivad, liikuvad ja toksilised või väga püsivad ja väga liikuvad omadused;*
- *püsivad, bioakumuleeruvad ja toksilised või väga püsivad ja väga bioakumuleeruvad omadused,*

välja arvatud **kindlaksmääratud tingimustel** [...], mille töötab välja komisjon;

- c) selliste nõuete täiendav ühtlustamine, mis käsitlevad seda, kuidas põhjendatakse **teatavat liiki sõnaselgeid** keskkonnaväiteid **või keskkonnamärgiseid** selliste keskkonnaaspektide või -mõjude kohta nagu vastupidavus, korduskasutatavus, parandatavus, ringlussevõetavus, ringlussevõetud materjali sisaldus, loodusliku materjali, sealhulgas kiu kasutamine, keskkonnatoime või kestlikkus, bioressursipõhised elemendid, biolagunevus, elurikkus, **sealhulgas elurikkuse arvestusühikute kasutamine**, ning jäätmetekke vältimine ja vähendamine.

[...]

Artikkel 22

Määruse (EL) nr 1024/2012 muutmine

Määruse (EL) nr 1024/2012 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„X.[väljaannete talitus, palun lisada järjekorras järgmine number] Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... aasta direktiiv (EL) ... sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamise ja edastamise kohta (ELT L ..., kuupäev, lk): artikli 13 lõige 3 ja artikkel 15.“

Artikkel 23

Määruse (EL) 2017/2394 muutmine

Määruse (EL) 2017/2394 lisasse lisatakse järgmine punkt:

„X.[väljaannete talitus, palun lisada järjekorras järgmine number] Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... aasta direktiiv (EL) ... sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamise ja edastamise kohta (ELT L ..., kuupäev, lk).“

Artikkel 24

Direktiivi (EL) 2020/1828 muutmine

Direktiivi (EL) 2020/1828 I lisasse lisatakse järgmine punkt:

„X.[väljaannete talitus, palun lisada järjekorras järgmine number] Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... aasta direktiiv (EL) ... sõnaselgete keskkonnaväidete **ja keskkonnamärgiste** põhjendamise ja edastamise kohta (ELT L ..., kuupäev, lk).“

Artikkel 24a

Määruse (EL) 2018/1724 muutmine

Määrust (EL) 2018/1724 muudetakse järgmiselt.

(1) I lisa rea „H. Tarbijaõigused“ teise veergu lisatakse järgmine punkt:

„9) keskkonnaväidete põhjendamine ja edastamine“;

(2) I lisa rea „J. Ettevõtte asutamine, juhtimine ja tegevuse lõpetamine“ teise veergu lisatakse järgmine punkt:

„13) äriühingu kestlikkus ja vastutus“.

Artikkel 25

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: [...] **24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva**]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile. **Kui lõikest 1a ei tulene teisiti**, kohaldavad nad kõnealuseid norme alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: [...] **36 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva**].

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

1a. Nende kauplejate suhtes, kes on mikroettevõtjad komisjoni soovitusel 2003/361/EÜ tähenduses, kohaldavad liikmesriigid artikli 3 lõikeid 1, 1a, 2 ja 6 [...], artiklit 3a, artiklit 4 [...], artikli 5 lõikeid 1, 2, 3, 6a, 6b, 6c, 6d, 7 ja 8 [...], artiklit 6, artiklit 9 ja artikli 10 lõiget 4 alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 50 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva].

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste riigisiseste õigusnormide teksti.

Artikkel 26

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 27

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Roheväited: ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise kohta

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

09 – Keskkond ja kliimameetmed⁵⁰

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb

☒ uut meetet

☐ uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁵¹

☐ olemasoleva meetme pikendamist

☐ ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Algatuse eesmärk on tõsta keskkonnakaitse taset ja aidata kiirendada ELis roheüleminekut puhtale ja kliimaneutraalsele ringmajandusele; kaitsta tarbijaid ja ettevõtjaid rohepesu eest ning võimaldada tarbijatel anda oma panus roheülemineku kiirendamisse teadlike ostuotsustega, mis põhinevad usaldusväärsetel keskkonnaväidetel ja -märgistel; suurendada õiguskindlust keskkonnaväidete ja võrdsete konkurentsitingimuste suhtes siseturul, parandada nende ettevõtjate konkurentsivõimet, kes teevad jõupingutusi oma toodete ja tegevuse keskkonnakestlikkuse suurendamiseks, ning luua kulude kokkuhoiu võimalusi sellistele piiriülese kaubandusega tegelevatele ettevõtjatele. Ettepanek täiendab ebaausate kaubandustavade direktiivi kavandatud muudatusi.

1.4.2. Erieesmärgid

Kehtestada vabatahtlikke keskkonnaväiteid käsitlevad ELi normid, mida kohaldatakse Euroopa Liidus tegutsevate kauplejate (v.a mikroettevõtjad mõne sätte puhul) suhtes keskkonnaväidete/keskkonnamärgisesüsteemide põhjendamisel, edastamisel ja kontrollimisel.

⁵⁰ Keskkonnaväidete puhul on algatuse õiguslik alus ühtne turg, kuid eelarvevahendid pärinevad jaotisest 09 – Keskkond ja kliimameetmed.

⁵¹ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Erieesmärkide saavutamise korral saaks rohkem turuosalisi kasutada oma otsuste tegemises usaldusväärset keskkonnateavet (nt ostuotsused, tarnijate valik või koostöö tarnijate ja äripartneritega, tootekujundus, hankevalikud).

Tarbijad saaksid usaldada ostetavate toodete kohta esitatud keskkonnaväiteid, mis võimaldaks neil keskkonnakaalutlusi oma ostuotsuste tegemisel süstemaatilisemalt arvesse võtta.

See tooks kaasa suurema nõudluse keskkonnasäästlikumate toodete ja lahenduste järele, mis soodustaks roheliste turgude kasvu. See avaks võimalused suurema tõhususe ja parema keskkonnatoime saavutamiseks tarneahelas. See aitaks kaasa üldeesmärgile avada ring- ja rohelise majanduse võimalused. Keskkonnaväidete suhtes ELi lähenemisviisi kehtestamine aitaks saavutada üldist eesmärki tugevdada siseturu, eelkõige roheliste turgude toimimist.

Ühine ELi lähenemisviis, mis vastab usaldusväärsuse, võrreldavuse ja kontrollitavuse eesmärgile, muudaks väidete kontrollimise täitevasutuste jaoks lihtsamaks, mis suurendaks veelgi nende väidete mõju. See tugevdaks veelgi toodete ja kauplejate keskkonnatoime parandamise tõuketegureid, mis aitab kaasa Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamisele.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

1. Tooteid ja ettevõtjaid käsitlevad keskkonnaväited on usaldusväärsed, võrreldavad ja kontrollitavad: usaldusväärsete keskkonnaväidete osakaalu suurenemine ja vastavalt vähenev eksitavate keskkonnaväidete osakaal, mida jälgitakse järgmise abil:

o roheväidete algatuse nõuetele vastavate (või mittevastavate) keskkonnaväidete arv;

o roheväidete algatuse tulemuslik rakendamine;

o nende riigi ametiasutuste osakaal, kes leiavad, et direktiiv on muutnud rohepesu tõkestamise lihtsamaks.

2. Teabe kasutajad usaldavad keskkonnateavet: teabe kasutajate (tarbijad, ettevõtjad, investorid, haldusasutused ja valitsusvälised organisatsioonid) suurem usaldus keskkonnaväidete vastu, mida jälgitakse järgmise kaudu:

o kui suur on tarbijate usaldus keskkonnaväidete vastu;

o kui suur on tarbijate usaldus kestlikkusmärgiste vastu;

o kui suur on teiste teabekasutajate (ettevõtjad, investorid, haldusasutused, valitsusvälised organisatsioonid) usaldus kohaldamisalasse kuuluvate keskkonnaväidete vastu.

3. Paraneb toodete ja organisatsioonide keskkonnatoime: tootekategooria keskkonnajalajälje määramise normide ja toote keskkonnajalajälje (PEF) ning organisatsiooni keskkonnajalajälje profiili tulemuste võrdlusväärtuste positiivne areng, mis näitab toodete ja organisatsioonide keskkonnasõbralikumaks muutumise suundumust; ELi tarbimise jalajälje vähenemine (vastavalt [Teadusuuringute Ühiskeskuse väljatöötatud tarbimisjalajälje näitajale](https://eplca.jrc.ec.europa.eu/sustainableConsumption.html)<https://eplca.jrc.ec.europa.eu/sustainableConsumption.html>), mis hõlmab kõiki keskkonnajalajälje määramise meetodite 16 keskkonnamõju näitajat. Seda jälgitakse järgmiste näitajate abil:

o tootekategooria keskkonnajalajälje määramise eeskirjadega seotud võrdlusaluste väärtuste areng;

o keskkonnajalajälje profiili tulemuste areng ajas toote keskkonnajalajälje ja organisatsiooni keskkonnajalajälje puhul;

o tarbimise jalajälje areng ELis.

4. Roheliste turgude ees seisvad takistused vähenevad: vähenevad mitme meetodi järgimisega ja keskkonnateabe esitamisega seotud takistused. Seda jälgitakse järgmiste näitajate abil:

o ettevõtete tajumine keskkonnasäästlike toodete siseturul.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Lühiajalised vajadused

Liikmesriikidel on direktiivi ülevõtmiseks aega kaks aastat. Käesolev ettepanek on tihedalt seotud ebaausate kaubandustavade direktiivi läbivaatamisega, mille ettepaneku esitas komisjon 2022. aasta märtsis, ja eeldatakse, et need kaks direktiivi võidakse koos üle võtta.

Lisaks keskkonnaväidete põhjendamist ja edastamist käsitlevate normide ülevõtmisele peavad liikmesriigid kehtestama menetluse turule lastud toodete/kauplejate kohta esitatud keskkonnaväidete ja ökomärgisesüsteemide põhjendamise kontrollimiseks ning määrama pädevad asutused ja koordineerimismehhanismi.

Ettepanekuga nähakse ette, et vabatahtlikke keskkonnaväiteid tuleb põhjendada artiklis 3 sätestatud erinõuetele vastava hindamise alusel. Juhtudel kui komisjon võtab vastu delegeeritud õigusaktid, millega kehtestatakse konkreetsete tooterühmade või sektorite olemusringipõhised normid, võivad ettevõtjad põhjendada keskkonnamõju käsitlevaid konkreetseid väiteid nende alusel.

Käesoleva direktiivi rakendamise toetamiseks ja varsti pärast selle jõustumist võtab komisjon vastu rakendusakti, et esitada üksikasjad sellise sertifikaadi vormi kohta, mille keskkonnaväidete kontrollija artikli 12 kohaselt väljastab.

Jooksvad vajadused

Pädevad asutused on kohustatud ELi turul kasutatavaid keskkonnaväiteid korrapäraselt kontrollima.

Liikmesriikidel on kohustus teha direktiivi kohaldamise üle korrapärast järelevalvet, võttes aluseks ülevaate täitevasutustele teatavaks tehtud keskkonnaväidetest ning ülevaate keskkonnaväidetest, mille puhul täitevasutused on nõudnud vastutavalt organisatsioonilt parandusmeetmete võtmist, ja mille suhtes nad on vajaduse korral võtnud täitemeetmeid. Liikmesriigid esitavad selle teabe igal aastal komisjonile.

Viis aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva hindab komisjon direktiivi selles seatud eesmärkide valguses ning esitab peamiste järelduste kohta aruande ning vajaduse korral seadusandliku ettepaneku direktiivi asjakohaste sätete muutmiseks.

Komisjonil on õigus võtta artikli 3 lõike 4 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et täpsustada sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõudeid. See on pidev protsess edasiste põhjendamismeetodite väljatöötamiseks.

Ühtlasi antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte, et täiendada keskkonnamärgisesüsteemidele esitatavaid nõudeid kooskõlas artikli 8 lõigetega 8 ja 9.

- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

Oluline on tagada ettevõtjatele võrdsed võimalused seoses keskkonnaväite esitamise nõuetega, sealhulgas kasutatavale teabele ja andmetele esitatavate nõuetega, kehtestades ELi siseturul ühtsed normid.

Otsustades praeguse olukorra põhjal ja juhul, kui liikmesriigid peaksid tegutsema igaüks eraldi, on suur oht, et lõpuks on palju konkureerivaid süsteeme, mis põhinevad erinevatel ja võrreldamatutel meetoditel ja lähenemisviisidel, mis toob kaasa siseturu killustumise, eriti piiriüleste toodete puhul, millega kaubeldakse siseturul, mis suurendab riski, et teadlikkus ja teavitamise tase toodete ja organisatsioonide keskkonnatoimest on ELis ebaühtlane, ning toob kaasa lisakulud piiriüleselt kauplevatele ettevõtjatele (eriti kui nad peavad kasutama erinevaid meetodeid või järgima erinevate märgisesüsteemide nõudeid).

ELi tasandi meetmete puudumise korral seisavad turuosalisel jätkuvalt silmitsi eksitava teabega keskkonnaaspektide kohta, samas kui siseturul olevad tõkked ei lase ettevõtjatel tegutseda samaväärsetes tingimustes. Lisaks ei ole teatavaid aspekte, nagu konkreetsete väidete aluseks olevate meetodite väljatöötamine ja (vajaduse korral) seotud andmebaaside loomine, võimalik saavutada riigi tasandil, võttes arvesse nende ulatust toodete, sektorite või geograafiliste piirkondade mõttes.

Ühiste ELi tasandi nõuete kehtestamisel on selge lisaväärtus, sest ühtlustatud ja hästi toimiva ELi siseturuga loodaks ELis tegutsevatele ettevõtjatele võrdsed tingimused.

Eeldatakse, et pärast ELi tasandi meetmete võtmist ei võta liikmesriigid ühepoolset erimeetmeid ning et direktiiv vähendab ühtse turu õigusliku killustumise ohtu ning toob valitsustele ja erasektorile kulude kokkuhoidu.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Algatus täiendab ebaausate kaubandustavade direktiivis muudatuste tegemise ettepanekut, mille Euroopa Komisjon esitas Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Algatus tugineb ebaausate kaubandustavade direktiivi rakendamisel saadud kogemustele ning vajadusele sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise, edastamise ja kontrollimise erinormide järele. Ka rakendatakse selles ökomärgisesüsteemide levikuga seoses saadud kogemusi. Muud saadud kogemused on seotud ELi ökomärgise, keskkonnajuhtimis- ja keskkonnanäidatavate süsteemi ning keskkonnajalajälje määramise meetodite arendamisega.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Algatus on osa Euroopa rohelisest kokkuleppest, millest juhendatakse ELi taastestrateegias. Rohelises kokkuleppes tunnistatakse eeliseid, mida annab investeerimine liidu konkurentsivõimelisse kestlikkusse, ehitades üles õiglasema, keskkonnahoidlikuma ja digitaalsema Euroopa.

Algatust rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 3 (Loodusvarad ja keskkond) jaotise 9 (Keskkond ja kliimameetmed) all. Nagu allpool kirjeldatud, nõuab rakendamine täiendavaid inimressursse, kulutusi programmist LIFE ja mõningaid toetuskulusid EEAs. EEA toetuse vastav kasv tasaarvestatakse ELi keskkonna ja kliimameetmete programmist (LIFE).

Ettevõtjatele võidakse keskkonnaväidete põhjendamise ja edastamise nõuete täitmisel toetust pakkuda muude poliitikavaldkondade raames, nt nagu on sätestatud artikli 3 kohastes delegeeritud õigusaktides, eelkõige ELi rahastusega, mida antakse ettevõtjatele, eeskätt VKEdele, innovatsiooni ja investeringute jaoks. Euroopa Regionaalarengu Fond täiendab aruka spetsialiseerumise ning programmide LIFE ja „Euroopa horisont“ kaudu erasektori innovatsiooni rahastamist ja toetab kogu innovatsioonitsüklit, et tuua turule lahendusi. Programmi „Digitaalne Euroopa“ raames alustati 2022. aastal kooskõlastatud meetmega CIRPASS, mille eesmärk on avada võimalused uuenduslike töövoogude jaoks, eelkõige et edendada materiaalsete kaupade voo ringlust, aga ka tarbijate teavitamiseks, määratledes valdkonnaülese tooteandmete mudeli digitaalse tootepassi jaoks, mille kasulikkus ringmajanduse jaoks on tõestatud.

Innovatsioonifond on üks maailma suurimaid rahastamisprogramme uuenduslike vähese süsinikuheitega tehnoloogiavõimaluste ja lahenduste tutvustamiseks. Aastatel 2020–2030 antakse fondist ligikaudu 10 miljardit eurot toetust, et tuua turule tööstuslikke lahendusi Euroopa süsinikuheite vähendamiseks ja kliimanetraalsusele ülemineku toetamiseks.

1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Selleks et uurida koostööd teiste talituste ja ametitega, hinnati mitut võimalust, sealhulgas seda, et keskkonna peadirektoraadi talituste peale jäävad ainult andmekogumite hankimise kombineeritud teenused. Väljavalitud parim võimalus hõlmab andmekogudega seotud teenuste hankimist keskkonna peadirektoraadi poolt ja toetust EEA-le, et ta saaks eksperditeadmisi töötajatelt.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

☐ piiratud kestusega

☐ hõlmab ajavahemikku [PP.KK]AAAA–[PP.KK]AAAA

☐ finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA

☒ piiramatul kestusega

Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2024–2027,

millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid⁵²

☒ Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

☒ oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

☐ rakendusametite kaudu.

☐ Jagatud eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

☒ Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);

☐ Euroopa Investeeringuspangale ja Euroopa Investeeringufondile;

☒ finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

☐ avalik-õiguslikele asutustele;

☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;

☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;

☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

⁵² Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Märkige sagedus ja tingimused.

Algatused hõlmavad hankeid, halduskokkulepet Teadusuuringute Ühiskeskusega, EEA toetuse suurendamist ja mõju komisjoni inimressurssidele. Kohaldatakse seda liiki kulude puhul kehtivaid standardnorme.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Ei kohaldata – vt eespool.

2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Ei kohaldata – vt eespool.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Ei kohaldata – vt eespool.

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Ei kohaldata – vt eespool.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Arv	Liigendatud/liigendamata ⁵³	EFTA riigid ⁵⁴	kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid ⁵⁵	muud kolmandad riigid	muu sihtots-tarbeline tulu
3	09 02 02 – Ringmajandus ja elukvaliteet	Liigendatud	JAH	EI	JAH	EI
3	09 10 02 – Euroopa Keskkonnaamet	Liigendatud	JAH	JAH	EI	EI
7	20 01 02 01 – Töötasu ja hüvitised	Liigendamata	EI	EI	EI	EI
7	20 02 01 03 – Ajutiselt institutsiooni juurde lähetatud riiklikud avalikud teenistujad	Liigendamata	EI	EI	EI	EI
7	20 02 06 02 – Koosolekud, eksperdirühmad	Liigendamata	EI	EI	EI	EI

Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

ei kohaldata

⁵³ Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁵⁴ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁵⁵ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Ettepaneku hinnanguline finantsmõju assigneeringutele

3.2.1. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele – ülevaade

☐ Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist

☒ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	3	Loodusvarad ja keskkond
--	---	-------------------------

PEADIREKTORAAT: ENV			2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
○ Tegevusassigneeringud							
09 02 02 – Ringmajandus ja elukvaliteet	Kulukohustused	(1)	2,540	6,964	5,264	5,214	19,982
	Maksed	(2)	2,540	6,964	5,264	5,214	19,982
Keskkonna peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=(1)	2,540	6,964	5,264	5,214	19,982
	Maksed	=(2)	2,540	6,964	5,264	5,214	19,982

Eespool esitatud summa on vajalik järgmiste meetmete rahastamiseks.

- Selliste keskkonnajalajälje sekundaarsete andmekogumite hankimine, mis pakuvad ressursside tarbimise ja põhiprotsessidega kaasnevate heitkoguste kohta keskmisi põhiandmeid, mida paljud ettevõtjad saavad kasutada oma väärtusahelate hindamiseks, andmete kogumine ja arendamine võimalike andmelünkade täitmiseks ning keskkonnajalajälje andmebaasi IT-platvormi arendamise ning andmebaasi pidamise kulud perioodil 2026–2027 (10 095 miljonit eurot). Juurdepääs keskkonnajalajälje andmekogumitele aitab ettevõtjatel, eriti VKEdel, järgida keskkonnaväidete direktiivi kulutõhusamal ja vähem koormaval viisil. Lihtne juurdepääs toodete keskkonnatoimet käsitlevatele kvaliteetsetele andmetele on oluline vahend, mis võimaldab kõigil, kuid iseäranis VKEdel, oma keskkonnaväiteid kindlalt põhjendada ja see ei ole seotud küsimusega, kas käesoleva keskkonnaväiteid käsitleva ettepaneku artiklil 3 põhinevad delegeeritud õigusaktid on kehtestatud või mitte. Juurdepääs keskkonnajalajälje andmekogumitele toetab ka muude keskkonnakestlikkust käsitlevate ning tarbijatel õigeid valikuid teha aitavate ELi poliitikameetmete, näiteks kestlike toodete ökodisaini määruse ettepaneku rakendamist⁵⁶. Kestlike toodete ökodisaini määruks on sätestatud võimalus kehtestada teabele esitatavad kohustuslikud nõuded, mis võivad olla seotud ka märgistamisnõuetega, ning selle tulemusel paraneb digitaalsete tootepasside kaudu liikuv teabevoog. Keskkonnajalajälje andmekogumid toetavad arvutusi ning teabe- ja toimivusnõuete kehtestamist nt seoses süsinikujalajälje ja keskkonnajalajäljega, nagu on ette nähtud kestlike toodete ökodisaini määruse ettepanekuga, tuginedes kvaliteetsetele teistest andmetest ühtlustatud kogumikele.
- Sidusrühmade poolt põhjendamisel rakendatud meetodite kasutamist käsitlevate ning keskkonnaväidete direktiivi hindamisega seotud uuringute ja küsitluste hankimine (0,150 miljonit eurot).
- JRC-l on oluline roll komisjoni toetamisel vajaliku tehnilise tööga. Eeldatakse, et halduskokkulepe läheb maksma umbes 1,700 miljonit eurot.
- Oluline kulu on ka haldus- ja tehniline tugi delegeeritud õigusaktide ettevalmistamiseks vastavalt artikli 3 lõikele 4, et täpsustada sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõudeid, millega kehtestatakse teatavatele tooterühmadele või sektoritele olulusringipõhised normid. See eelarverida hõlmab kuue sellise delegeeritud õigusakti ettevalmistamist (6,827 miljonit eurot).
- Kõrvalmeetmed, et aidata VKEdel käesoleva direktiiviga kohaneda, sealhulgas artikli 3 lõike 4 kohaselt delegeeritud õigusaktides kirjeldatud nõuetel põhinevate arvutusvahendite väljatöötamine (1,210 miljonit eurot).

⁵⁶ Kättesaadav aadressil https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-ecodesign-sustainable-products-regulation_en

Asutus: EMP			2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1. Personalikulud	Kulukohustused	(1a)	0,180	0,367	0,375	0,922
	Maksed	(2a)	0,180	0,367	0,375	0,922
Jaotis 2. Taristu	Kulukohustused	(1b)				
	Maksed	(2b)				
Jaotis 3. Tegevuskulud	Kulukohustused	(1c)	0,095	0,065	0,065	0,225
	Maksed	(2c)	0,095	0,065	0,065	0,225
EEA assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1a + 1b + 1c	0,275	0,432	0,440	1,147
	Maksed	= 2a + 2b + 2c	0,275	0,432	0,440	1,147

EEA kulud hõlmavad kaht täiendavat täistööaja ekvivalenti (1 TA ja 1 CA) ning tegevuskulusid, mis on seotud pärast direktiivi rakendamist ELi turule toodud keskkonnaväidete seirega kooskõlas artikli 20 lõikega 4. EEA ülesanne on analüüsida liikmesriikide esitatud teavet üksikasjalikult vastavalt artikli 20 lõigetele 1–3 ja avaldada iga kahe aasta järel aruanne keskkonnaväidete arengu kohta ELis. See hinnang sisaldab enamikku tõendeid selle kohta, et liikmesriigid koostavad iga kahe aasta tagant aruanded ja esitavad need küsimustike kaudu Euroopa tasandile. EEA esitab need küsimustikud kokkuleppel keskkonna peadirektoraadiga ja teeb need kättesaadavaks standardse elektroonilise vahendi abil. Liikmesriikide edastatav teave koosneb nende riiklikel turgudel esitatud väidete statistikast ning valemaväidete laadi ja rakendatud parandusmeetmete kvalitatiivsest kirjeldusest. Nende töötajate ülesanded on püsiva iseloomuga ja seotud riikidelt saadud aruannetega ja analüütilise aruande koostamisega iga kahe aasta tagant, samuti taustal vajalikud abiülesanded (haldus, side, IT arendus, äritugi jne).

☐ Tegevusassigneeringud KOKKU			2024	2025	2026	2027	KOKKU
	Kulukohustused	(4)	2,540	7,239	5,696	5,654	21,129
	Maksed	(5)	2,540	7,239	5,696	5,654	21,129
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–3 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=4	2,540	7,239	5,696	5,654	21,129

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

Selle punkti täitmisel tuleks kasutada haldusalaste eelarveandmete tabelit, mis on esitatud [õigusaktile lisatava finantsselgituse lisas](https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/legal-framework/internal-rules/Documents/2021-5-legislative-financial-statement-ann-en.docx) (<https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/legal-framework/internal-rules/Documents/2021-5-legislative-financial-statement-ann-en.docx>) (töökorra V lisa), ja laadida see üles DECIDE'i talitustevahelise konsulteerimise eesmärgil.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

			2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
PEADIREKTORAAT: ENV							
☐ Personalikulud			0,606	0,606	0,606	0,606	2,424
☐ Muud halduskulud			0,180	0,180	0,180	0,180	0,720
Keskkonna peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud		0,786	0,786	0,786	0,786	3,144

Keskkonna peadirektoraadi praegune personal koosneb kahest ametnikust (täistööaja ekvivalent) (AD), kes tegelevad poliitikaga seotud küsimustega, ja kahest ametnikust (täistööaja ekvivalent) (AD), kes tegelevad meetodiliste küsimustega. Need töötajad on olulised ka tulevikus ja peaksid täitma järgmisi ülesandeid:

- roheväidete algatusega seotud tegevus, nagu poliitika koordineerimine, roheväidete algatuse töökava (sealhulgas konkreetsete väidetega seotud lisanõuete väljatöötamise osaline hõlmamine), meeskonna koordineerimine, seire, suhtlemine sidusrühmadega. Need tegevused nõuavad ressursina kaht ametnikku (täistööaja ekvivalent);
- keskkonnajalajälje ja muude keskkonnaväidete põhjendamise meetodite edasiarendamine kooskõlas artikliga 3: eksperdirühmade juhtimine, üleminekuetapi tootekategooria keskkonnajalajälje määramise normide / organisatsiooni keskkonnajalajälje leidmise sektoripõhiste normide haldamine (sealhulgas komisjoni lisäülesanne seoses vastuvõtmisega, kui osad on artikli 3 lõike 4 kohaselt delegeeritud õigusaktidesse

inkorporeeritud, et tulevikus sõnaselgete keskkonnaväite põhjendamise nõudeid täpsustada). Need tegevused nõuavad ressursina üht ametnikku (täistööaja ekvivalent).

- keskkonnajalajälje teiseste andmete haldamine: lepingute haldamine, andmete kontroll, andmebaasi koostamine jne. Need tegevused nõuavad ressursina üht ametnikku (täistööaja ekvivalent).

Üldiselt eeldab olulusringi hindamisega seotud ülesannete (nt meetodite ja andmete arendamine) ning keskkonnaväidete põhjendamise meetodite ja andmete väljatöötamisega seotud ülesannete täitmine tehnilisi/teaduslikke eriteadmisi ja doktorikraadi tasemel teaduslikku kvalifikatsiooni ning aastatepikkust kogemust selles valdkonnas. Selliste töötajate kaasamine lepingulise töötaja tingimustel ei ole võimalik. Seetõttu tuleks neid ülesandeid täita ametniku ametikoha tasemel ja juhul, kui asutuses ei ole spetsialiseeritud töötajaid leida, tuleks need ametikohad avada ajutistele teenistujatele.

Seetõttu taotleb keskkonna peadirektoraat lisatöötajaid (**3 AD ja 1 END** vastavalt allolevate ametikohtade jaotusele), kes:

- koostavad vastavalt artikli 3 lõikele 4 ligikaudu 6–7 delegeeritud õigusakti sõnaselgete keskkonnaväidete põhjendamise nõuete täiendavaks täpsustamiseks, et reguleerida konkreetseid väiteid, nt parandatavuse, ringlussevõetavuse, vastupidavuse kohta, või konkreetsete olulusringipõhiste normide kehtestamiseks teatavate tooterühmade ja sektorite jaoks;
- valmistavad ette rakendusaktid, milles sätestatakse asjakohased menetlused, mille alusel annavad riigi ametiasutused uutele erasektori märgisesüsteemidele heakskiidu, ning väidete ja märgisesüsteemide vastavussertifikaadi vorm;
- koostavad delegeeritud õigusakte, millega täpsustatakse artiklis 8 osutatud keskkonnamärgisesüsteemide heakskiitmise kriteeriume, et tagada ühtne kohaldamine kogu liidus;
- hindavad teatatud keskkonnamärgisesüsteeme, mille kolmandate riikide ametiasutused on loonud liidu turul kasutamiseks, ja valmistavad ette komisjoni vastavad heakskiitmisotsused, eesmärgiga tagada, et need süsteemid annavad lisaväärtust nende keskkonnaalaste eesmärkide ja keskkonnamõju, keskkonnaaspektide või keskkonnatoime hõlmatus poolest või teatava tooterühma või sektori puhul ning vastavad käesoleva direktiivi nõuetele;
- teevad järelevalvet ettevalmistavate, läbivaatamisuuringute ja muude delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisega seotud uuringute üle;
- arendavad ja haldavad keskkonnajalajälje andmebaasi, mis on asjakohane selle ja muude poliitikameetmete jaoks, nagu kestlike toodete ökodisaini määrus, akude ja patareide määrus või taksonoomiamäärus.

Lisaks on selle poliitikaga seotud kaks eksperdirühma ja iga eksperdirühma eelarve peaks katma kolm koosolekut aastas.

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,786	0,786	0,786	0,786	3,144
--	--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	3,326	8,025	6,482	6,440	24,273
	Maksed	3,326	8,025	6,482	6,440	24,273

3.2.2. Hinnanguline tegevusassigneeringutest rahastatav väljund

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid ⇓			Aasta N		Aasta N+1		Aasta N+2		Aasta N+3		Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)						KOKKU	
	VÄLJUNDID																	
	Liik ⁵⁷	Keskmine kulu	Ei	Kulu	Ei	Kulu	Ei	Kulu	Ei	Kulu	Ei	Kulu	Ei	Kulu	Ei	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 1 ⁵⁸ ...																		
– Väljund																		
– Väljund																		
– Väljund																		
Erieesmärk nr 1 kokku																		
ERIEESMÄRK nr 2 ...																		
– Väljund																		
Erieesmärk nr 2 kokku																		
KOKKU																		

- ⁵⁷ Väljunditena käsitatakse tarnitud tooteid ja osutatud teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).
- ⁵⁸ Vastavalt punktile 1.4.2. „Erieesmärgid“.

3.2.3. Hinnanguline mõju EEA ja komisjoni haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Hinnanguline mõju EEA inimressurssidele

☐ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist

☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2025	2026	2027	KOKKU
--	------	------	------	-------

Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)	0,117	0,240	0,244	0,602
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)				
Lepingulised töötajad	0,063	0,128	0,130	0,320
Riikide lähetatud eksperdid				

KOKKU	0,180	0,367	0,375	0,922
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Personalivajadused (täistööajale taandatud töötajad):

	2025	2026	2027	KOKKU
--	------	------	------	-------

Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)	1	1	1	
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)				
Lepingulised töötajad	1	1	1	
Riikide lähetatud eksperdid				

KOKKU	2	2	2	
--------------	----------	----------	----------	--

3.2.3.2. Hinnanguline haldusassigneeringute vajadus komisjonis

3.2.3.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele – ülevaade

☐ Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist

☒ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2024	2025	2026	2027 ja pärast seda	KOKKU
--	------	------	------	---------------------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7					
Personalikulud	0,606	0,606	0,606	0,606	2,424
Muud halduskulud	0,180	0,180	0,180	0,180	0,720
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 kulud kokku	0,786	0,786	0,786	0,786	3,144

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud⁵⁹	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata
Personalikulud					
Muud halduskulud					
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata	ei kohaldata

KOKKU	0,786	0,786	0,786	0,786	3,144
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse assigneeringutest, mille asjaomane peadirektoraat on kõnealuse meetme haldamiseks juba andnud, ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest, mida vajaduse korral võidakse täiendada nendest lisaassigneeringutest, mis haldavale peadirektoraadile eraldatakse iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

⁵⁹ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.4. Hinnanguline personalivajadus

☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist

☒ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalendina

	2024	2025	2026	2027 ja pärast seda
20 01 02 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	3	3	3	3
20 01 02 03 (delegatsioonides)				
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)				
01 01 01 11 (otsene teadustegevus)				
Muud eelarveread (märkige)				
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	1	1	1	1
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)				
XX 01 xx yy zz ⁶⁰	– peakorteris			
	– delegatsioonides			
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)				
01 01 01 12 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)				
Muud eelarveread (märkige)				
KOKKU	4	4	4	4

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Vrd punktis 3.2.1 esitatud selgitus H7 kohta.
Koosseisuvälised töötajad	Vrd punktis 3.2.1 esitatud selgitus H7 kohta.

⁶⁰ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiir (endised BA read).

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

Ettepanek/algatus:

☒ on täielikult rahastatav mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi sisese vahendite ümberpaigutamise kaudu.

Täiendava toetuse maksmiseks EEA-le kasutatakse programmi LIFE vahendeid (eelarverida 09 02 02).

☐ tingib mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi mittesihtotstarbelise varu ja/või mitmeaastase finantsraamistiku määruuses sätestatud erivahendite kasutuselevõtu.

☐ nõuab mitmeaastase finantsraamistiku muutmist.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

☒ ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

☐ näeb ette kolmandate isikute poolse kaasrahastuse, mille hinnanguline summa on järgmine:

assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta N ¹	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Nimetage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

¹ N on aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist. „N“ asemel tuleb märkida esimene eeldatav rakendamise aasta (näiteks 2021). Sama tuleb teha ka järgnevate aastate puhul.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

☒ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.

☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

- ☐ omavahenditele
- ☐ muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu ☐

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksval eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ²						
		Aasta N	Aasta N+1	Aasta N+2	Aasta N+3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel								

Sihtotstarbeliste tulude puhul märkige, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

--

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

--

² Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.